

BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

***SITUAȚIA
SOCIAL-ECONOMICĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
în ianuarie-martie 2014***

CUPRINS

I. INFORMAȚIE SUCCINTĂ PRIVIND SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A REPUBLICII MOLDOVA în ianuarie-martie 2014	3
1.1. Principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova în ianuarie-martie 2014*	4
II. PRODUSUL INTERN BRUT	5
III. PRODUCȚIA BUNURILOR ȘI SERVICIILOR	
3.1. Industrie.....	8
3.2. Agricultură	12
3.3. Investiții în active materiale pe termen lung	13
3.4. Transporturi	17
3.5. Comunicații.....	18
3.6. Turism.....	19
3.7. Comerț exterior.....	21
IV. PREȚURI	34
V. FINANȚE	
5.1. Executarea bugetului public național.....	37
5.2. Credite, depozite și rulajul de casă	39
5.3. Asigurări	40
5.4. Piața valorilor mobiliare	41
VI. SITUAȚIA SOCIALĂ	
6.1. Nivelul de trai al populației	42
6.2. Situația demografică.....	48
6.3. Ocrotirea sănătății	49
6.4. Infracțiuni	50
PRECIZĂRI METODOLOGICE	52

I. INFORMAȚIE SUCCINTĂ PRIVIND SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A REPUBLICII MOLDOVA în ianuarie-martie 2014¹

Rezultatele activității economiei naționale se prezintă astfel:

- **Produsul intern brut** în anul 2013 a însumat 99879 milioane lei (prețuri curente de piață), în creștere, în termeni reali, cu 8,9% față de anul 2012, preliminar.
- **Indicele volumului producției industriale** în ianuarie-martie 2014 în raport cu ianuarie-martie 2013 a constituit 106,3%. Majorarea volumului producției industriale a fost determinată de creșterea volumului producției în industria extractivă cu 15,8% și în industria prelucrătoare cu 12,4%.
- **Producția globală agricolă** obținută în gospodăriile de toate categoriile în ianuarie-martie 2014, conform estimărilor preliminare, a însumat 1608 milioane lei (în prețuri curente), constituind 107,4% (în prețuri comparabile) față de ianuarie-martie 2013. Majorarea producției agricole a fost determinată de creșterea producției în sectorul zootehnic (cu 7,4%), căreia îi revine cota principală (peste 99%) din volumul total al producției agricole.
- **Investițiile în active materiale pe termen lung** din contul tuturor surselor de finanțare realizate în economia națională în ianuarie-martie 2014 au fost însușite în valoare de 2169,9 milioane lei (în prețuri curente), din care lucrările de construcții-montaj au constituit 888,0 milioane lei sau respectiv 103,0% și 99,7% (în prețuri comparabile) în raport cu ianuarie-martie 2013. Darea în folosință a caselor de locuit s-a micșorat cu 13,7% față de perioada similară din anul 2013.
- **Întreprinderile de transport feroviar, auto, fluvial și aerian** au transportat în ianuarie-martie 2014 mărfuri în volum de 2237,1 mii tone, cu 13,4% mai mult față de perioada corespunzătoare din anul 2013. Parcursul mărfurilor a totalizat 855,9 mil. tone-km, cu 1,1% mai mare față de cel realizat în ianuarie-martie 2013.
- **Exporturile** de mărfuri realizate în ianuarie-martie 2014 s-au cifrat la 573,1 milioane dolari SUA, nivel inferior celui înregistrat în perioada similară din anul 2013 cu 2,8%. **Importurile** de mărfuri au totalizat 1218,2 milioane dolari SUA, în scădere cu 2,0% comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2013. **Balanța comercială** s-a soldat cu un **deficit** de 645,1 milioane dolari SUA, cu 7,8 milioane dolari SUA (-1,2%) mai mic față de cel înregistrat în ianuarie-martie 2013.
- **Cîștigul salarial mediu** al unui salariat din economia națională în luna martie 2014 a constituit 3912,4 lei sau cu 7,3% mai mult față de luna martie 2013 și cu 5,2% față de luna februarie 2014. În sfera bugetară cîștigul salarial mediu a constituit în luna martie curent 3471,1 lei (+6,6% față de luna martie 2013), iar în sectorul economic (real) – 4095,6 lei (+7,6%).
- **Numărul șomerilor oficial înregistrați**, conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 1 aprilie 2014 a fost de 23,7 mii persoane. Numărul șomerilor, determinat *conform definiției Biroului Internațional al Muncii*, în anul 2013 a fost de peste 63 mii persoane.
- **Indicele prețurilor de consum (IPC)** în luna martie 2014 față de luna februarie 2014 a constituit 100,3 la sută, iar față de luna martie 2013 – 105,7 la sută (IPC în luna martie 2013 față de luna februarie 2013 a constituit 100,1%, iar față de luna martie 2012 – 104,2%).

¹ Indicatorii economico-sociali sînt prezentați fără datele întreprinderilor și organizațiilor din partea stîngă a Nistrului și municipiul Bender

1.1. Principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova în ianuarie-martie 2014*

	Valoarea în prețuri curente	În % față de ianuarie- martie 2013	Martie 2014 în % față de:		Ianuarie- martie 2013 în % față de ianuarie- martie 2012
			martie 2013	februarie 2014	
Indicele volumului producției industriale, %	x	106,3	99,3	102,7	...
Producția agricolă, mil. lei	1607,6	107,4	x	x	99,0
Investiții în active materiale pe termen lung din contul tuturor surselor de finanțare, mil. lei	2169,9	103,0	x	x	104,5
inclusiv lucrări de construcții-montaj	888,0	99,7	x	x	109,4
Darea în folosință a caselor de locuit (suprafața totală) din contul tuturor surselor de finanțare, mii m²	59,8	86,3	x	x	117,1
Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport – total, mil. tone-km	855,9	101,1	97,6	125,9	114,8
din care:					
feroviar	272,6	127,1	100,5	131,1	118,9
auto ¹	583,0	92,3	96,4	123,9	113,6
Mărfuri transportate de întreprinderile de transport – total, mii tone	2237,1	113,4	109,3	142,0	122,4
din care:					
feroviar	1132,2	127,2	97,4	123,5	126,1
auto ¹	1085,2	101,4	119,3	154,1	119,4
Export, mil. dolari SUA	573,1	97,2	95,8	113,8	116,8
Import, mil. dolari SUA	1218,2	98,0	99,0	116,2	103,2
Deficitul balanței comerciale, mil. dolari SUA	645,1	98,8	101,6	118,1	93,4
Cîștigul salarial mediu lunar al unui salariat din economia națională, lei	3803,7	109,1	107,3	105,2	108,9
Cîștigul salarial real al unui salariat, %	x	103,5	101,5	104,9	104,3
Numărul șomerilor oficial înregistrați (la 1 aprilie 2014), mii persoane	23,7	90,1	90,1	101,3	65,3
Indicele prețurilor de consum	x	105,4	105,7	100,3	104,4
mărfuri alimentare	x	107,9	108,5	100,4	105,9
mărfuri nealimentare	x	104,8	105,0	100,4	104,0
servicii	x	102,7	102,7	100,1	103,1

* Date preliminare

¹ Inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

II. PRODUSUL INTERN BRUT

Conform datelor operative, în anul 2013 produsul intern brut a însumat 99 879 milioane lei, prețuri curente de piață, în creștere – în termeni reali – cu 8,9% față de anul 2012, preliminar.

Produsul intern brut în anul 2013

	Trimestrul I	Trimestrul II	Trimestrul III	Trimestrul IV	Anul
Milioane lei, prețuri curente	19673	23703	29936	26567	99879
În % față de perioada respectivă din anul precedent	103,5	106,1	112,9	111,2	108,9

Valoarea adăugată brută produsă în sectorul de bunuri s-a majorat cu 22,1% în raport cu anul 2012, contribuind la formarea și creșterea produsului intern brut cu 26,0% și cu 5,5% respectiv. Creștere semnificativă a fost înregistrată în agricultură, economia vânatului, silvicultură; pescuit și piscicultură cu 41,0% față de anul 2012 cu o contribuție la formarea și creșterea produsului intern brut de 12,2% și de 4,5% respectiv; în trimestrul IV 2013 valoarea adăugată brută din agricultură, economia vânatului, silvicultură; pescuit și piscicultură a depășit cu 52,2% realizările trimestrului IV din 2012, contribuind la formarea și creșterea produsului intern brut cu 12,9% și cu 6,8% respectiv. Valoarea adăugată brută din industrie a crescut cu 7,4% în raport cu anul 2012, influențând formarea și creșterea produsului intern brut cu 13,8% și cu 1,0%, respectiv.

Valoarea adăugată brută produsă în sectorul de servicii s-a majorat comparativ cu anul precedent cu 4,0%, contribuind la formarea și creșterea produsului intern brut cu 58,9% și cu 2,5%, respectiv. Creșterea a fost determinată de majorarea valorii adăugate brute din activitățile comerț cu ridicata și cu amănuntul, construcții și transporturi și comunicații, respectiv cu 7,3%; 5,1% și 3,8%.

Volumul impozitelor pe produse a înregistrat o creștere de 5,7% în raport cu anul anterior, cu o contribuție la formarea și creșterea produsului intern brut de 17,2% și de 1,0%, respectiv.

Consumul final a fost în creștere cu 5,2% în raport cu anul precedent, influențând pozitiv, cu 6,2%, sporul produsului intern brut. Creșterea a fost condiționată de majorarea cu 6,5% a consumului final al gospodăriilor populației. Formarea brută de capital fix a depășit cu 3,3% realizările anului precedent, contribuind, în perioada de referință, cu 22,6% la formarea produsului intern brut și cu 0,8% la majorarea produsului intern brut. Exporturile și importurile de bunuri și servicii s-au majorat respectiv cu 10,7% și cu 5,5% față de anul 2012.

Resursele și utilizările produsului intern brut (date preliminare)

	Ianuarie-decembrie 2013				inclusiv trimestrul IV 2013			
	Prețuri curente, mil. lei	Modificări față de anul 2012 (+/-), %	Contribuția la formarea PIB	Contribuția la creșterea/descreșterea PIB (+/-)	Prețuri curente, mil. lei	Modificări față de trimestrul IV 2012 (+/-), %	Contribuția la formarea PIB	Contribuția la creșterea/descreșterea PIB (+/-)

RESURSE

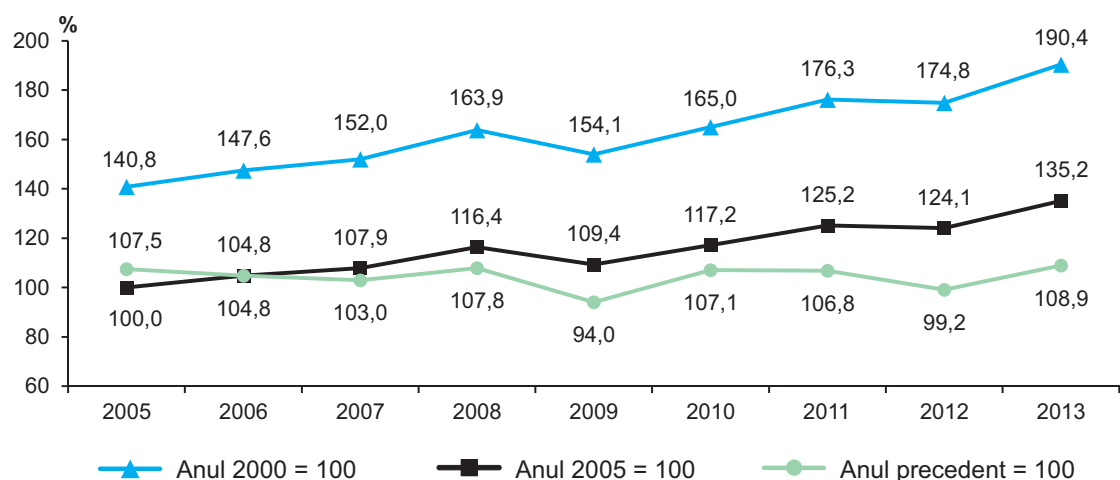
Valoarea adăugată brută – total	83078	9,4	83,2	7,9	21792	12,5	82,0	10,3
Bunuri	25992	22,1	26,0	5,5	7064	28,9	26,6	7,8
Agricultura, economia vânatului, silvicultură; pescuitul și piscicultura	12167	41,0	12,2	4,5	3430	52,2	12,9	6,8
Industria	13825	7,4	13,8	1,0	3634	7,4	13,7	1,0
Servicii	58834	4,0	58,9	2,5	15211	4,9	57,2	2,8
Construcții	3434	5,1	3,4	0,2	600	16,0	2,3	0,3
Comerț cu ridicata și cu amănuntul	14067	7,3	14,1	1,0	4054	10,3	15,2	1,5
Transporturi și comunicații	10220	3,8	10,2	0,4	2582	0,0	9,7	0,0
Alte activități de servicii ¹⁾	31113	2,6	31,2	0,9	7975	3,3	30,0	1,0
Serviciile intermediarilor financiari indirect măsurate (SIFIM)	-1748	x	-1,7	-0,1	-483	x	-1,8	-0,3

	Ianuarie-decembrie 2013				inclusiv trimestrul IV 2013			
	Prețuri curente, mil. lei	Modificări față de anul 2012 (+/-), %	Contri- buția la formarea PIB	Contri- buția la creșterea/ descreș- terea PIB (+/-)	Prețuri curente, mil. lei	Modificări față de trimestrul IV 2012 (+/-), %	Contri- buția la formarea PIB	Contri- buția la creșterea/ descreș- terea PIB (+/-)
Impozite nete pe produse²⁾	16801	6,0	16,8	1,0	4775	5,2	18,0	0,9
din care:								
impozite pe produse	17155	5,7	17,2	1,0	4870	6,3	18,3	1,1
PRODUSUL INTERN BRUT	99879	8,9	100,0	8,9	26567	11,2	100,0	11,2
UTILIZĂRI								
Consumul final – total	113303	5,2	113,5	6,2	30485	4,2	114,7	5,0
Consumul final al gospodăriilor populației	92752	6,5	92,9	6,2	24361	5,0	91,7	4,8
Consumul final al administrației publice și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (APU, IFSLSGP)	20551	-0,2	20,6	0,0	6124	0,9	23,0	0,2
Formarea brută de capital	24304	x	24,3	2,7	6581	x	24,8	4,1
Formarea brută de capital fix	22567	3,3	22,6	0,8	6103	3,6	23,0	0,9
Variația stocurilor	1737	x	1,7	1,9	478	x	1,8	3,2
Exportul net de bunuri și servicii	-37728	x	-37,8	0,0	-10499	x	-39,5	2,1
Exportul de bunuri și servicii	44065	10,7	44,1	4,7	12775	16,0	48,1	7,5
Importul de bunuri și servicii (-)	81793	5,5	81,9	4,7	23274	6,1	87,6	5,4

¹⁾ Cuprind activitățile: hoteluri și restaurante, activități financiare, tranzacții imobiliare, administrația publică, învățământ, sănătate și asistență socială, alte activități de servicii colective, sociale și personale și activități ale personalului angajat în gospodării particulare

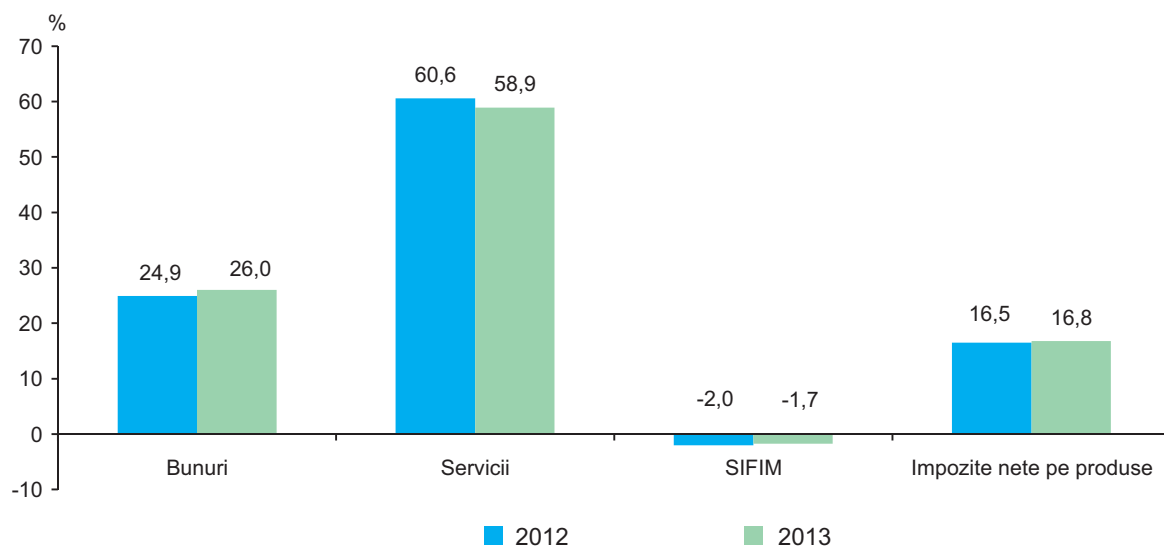
²⁾ Reprezintă diferența dintre impozite pe produse (TVA, accize, alte impozite) și subvenții pe produse

Indicii volumului fizic ai produsului intern brut

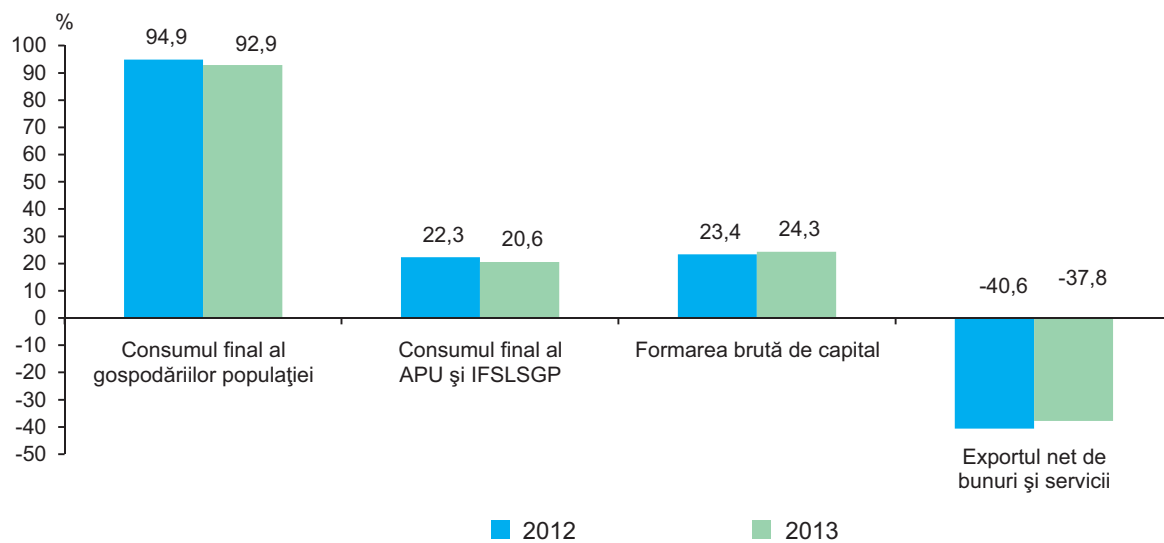

Contribuția la formarea produsului intern brut

Resurse

Utilizări

III. PRODUCȚIA BUNURILOR ȘI SERVICIILOR

3.1. Industrie

În **ianuarie-martie 2014** indicele volumului producției industriale în raport cu ianuarie-martie 2013 a constituit 106,3%. În luna martie în raport cu martie 2013 acest indice a marcat 99,3%.

Nivelul veniturilor din vânzări, producției fabricate și livrate ale întreprinderilor industriale, cuprinse în cercetare statistică lunară, după tipuri de activități¹ se prezintă în tabelul ce urmează:

	Ianuarie-martie 2014				
	Venituri din vânzări, mil. lei	Valoarea producției fabricate		Valoarea producției livrate, mil. lei	
		mil. lei (prețuri curente)	în % față de ianuarie-martie 2013	total	inclusiv pe piața externă
Industrie, total	10946,5	7383,1	106,3	7649,0	2586,7
Industria extractivă	91,4	67,2	115,8	73,8	–
Industria prelucrătoare	6778,7	5468,8	112,4	5728,4	2515,7
din care:					
Industria alimentară	2834,6	2018,6	120,5	2400,2	647,3
producția, prelucrarea și conservarea cărnii și a produselor din carne	506,0	538,0	113,4	526,7	8,7
prelucrarea și conservarea peștelui, crustaceelor și moluștelor	72,7	51,9	116,5	48,5	–
prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor	550,9	284,0	100,6	515,5	454,6
fabricarea uleiurilor și a grăsimilor vegetale și animale	152,6	113,8	de 3,9 ori	129,5	42,3
fabricarea produselor lactate	597,5	427,4	107,3	433,2	19,2
fabricarea produselor de morărit, a amidonului și a produselor din amidon	80,2	44,2	96,2	43,6	6,5
fabricarea produselor de brutărie și a produselor făinoase	410,3	348,3	96,8	355,5	54,6
fabricarea pâinii; fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie	307,5	264,1	97,2	262,5	12,9
fabricarea macaroanelor, tăițelilor, cus-cus-ului și a altor produse făinoase similare	17,2	10,8	107,4	9,9	0,4
fabricarea altor produse alimentare	443,9	165,5	138,2	323,4	61,5
fabricarea produselor din cacao, a ciocolatei și a produselor zaharoase	108,0	117,8	106,1	116,5	9,1
fabricarea băuturilor	844,3	782,1	89,2	731,0	458,3
distilarea, rafinarea și mixarea băuturilor alcoolice	190,8	187,5	101,9	170,5	135,6
fabricarea vinurilor din struguri	428,8	416,1	74,8	389,4	318,7
producția de băuturi răcoritoare nealcoolice; producția de ape minerale și alte ape îmbuteliate	118,4	72,5	111,8	67,7	–
Fabricarea produselor din tutun	39,6	76,1	79,7	38,8	20,8
Fabricarea produselor textile	365,0	369,4	126,4	362,5	328,8
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	358,7	337,0	118,2	345,7	280,8
Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțăminte;					
prepararea și vopsirea blănurilor	88,8	74,0	88,7	80,9	53,8
fabricarea încălțăminte	68,5	54,2	87,7	61,0	33,9
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	26,1	20,7	140,4	18,8	12,5

¹ Începînd cu ianuarie 2014 activitățile se prezintă conform noului Clasificator al Activităților din Economia Moldovei (CAEM, Rev.2).

	Ianuarie-martie 2014				
	Venituri din vânzări, mil. lei	Valoarea producției fabricate		Valoarea producției livrate, mil. lei	
		mil. lei (prețuri curente)	în % față de ianuarie- martie 2013	total	inclusiv pe piața externă
Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	99,5	61,2	103,6	63,6	9,0
Fabricarea substanțelor și a produselor chimice	217,7	124,4	122,9	129,9	12,4
Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice	129,5	94,8	114,6	125,0	40,0
Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice	264,3	224,2	104,2	222,8	103,5
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	554,2	498,0	108,1	448,1	148,1
Industria metalurgică	52,1	33,2	99,4	33,8	1,9
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	137,5	95,8	107,1	88,4	31,0
Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice	120,0	116,1	de 3,2 ori	115,9	106,9
Fabricarea echipamentelor electrice	145,8	129,7	93,0	126,0	114,8
Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.	81,7	71,4	61,3	74,4	42,4
Fabricarea de mobilă	153,6	131,8	103,6	130,3	38,9
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	3824,1	1595,1	93,0	1594,8	–
Producția, transportul și distribuția energiei electrice	3048,6	1121,2	93,8	1120,9	–
Furnizarea de abur și aer condiționat	775,5	473,9	91,3	473,9	–
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	252,4	252,0	83,8	252,0	71,0

Veniturile din vânzări, realizate de către întreprinderile industriale, cuprinse în cercetare statistică lunară, în ianuarie-martie 2014 s-au cifrat la 10946,5 mil. lei (în ianuarie-martie 2013 – 9994,3 mil. lei).

Ponderea **producției livrate** pe piața externă de către întreprinderile nominalizate în perioada de raport a constituit 33,8% din totalul producției livrate (în ianuarie-martie 2013 – 33,2%) și respectiv pe piața internă – 66,2% (în ianuarie-martie 2013 – 66,8%).

Întreprinderile din *industria extractivă* au obținut producție cu 15,8% mai mult, decât în ianuarie-martie 2013.

Situația din sectorul industrial al economiei este determinată preponderent de activitatea întreprinderilor din *industria prelucrătoare*, cărora în ianuarie-martie 2014 le-au revenit 74,1% din valoarea totală a producției, obținute la întreprinderile cu activități principale de industrie cuprinse în cercetare statistică lunară. Nivelul producției fabricate de către aceste întreprinderi a crescut cu 12,4% față de ianuarie-martie 2013.

Industria alimentară în ansamblu a înregistrat o creștere a volumului de producție cu 20,5%, în special la următoarele activități: fabricarea uleiurilor și a grăsimilor vegetale și animale – de 3,9 ori; prelucrarea și conservarea peștelui, crustaceelor și moluștelor – cu 16,5%; producția, prelucrarea și conservarea cărnii și a produselor din carne – cu 13,4%; producția de băuturi răcoritoare nealcoolice; producția de ape minerale și alte ape îmbuteliate – cu 11,8%; fabricarea macaroanelor, tăiețelilor, cus-cus-ului și a altor produse făinoase similare – cu 7,4%; fabricarea produselor lactate – cu 7,3%; fabricarea produselor din cacao, a ciocolatei și a produselor zaharoase – cu 6,1% ș.a.

Majorarea volumului producției industriale a fost motivată de creșteri și în alte activități ale industriei prelucrătoare, cum ar fi: fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice – de 3,2 ori; prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și pluta, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite – cu 40,4%; fabricarea produselor textile – cu 26,4%; fabricarea substanțelor și a produselor chimice – cu 22,9%; fabricarea articolelor de îmbrăcăminte – 18,2%; fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice – cu 14,6%; fabricarea de mobilă – cu 3,6%; etc.

În același timp, a avut loc reducerea volumului de producție la alte activități, cum ar fi: fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a. – cu 38,7%; fabricarea vinurilor din struguri – cu 25,2%; fabricarea produselor de tutun – cu 20,3%; fabricarea încălțămintei – cu 12,3%; fabricarea echipamentelor electrice – cu 7,0%; fabricarea produselor de morărit, a amidonului și a produselor din amidon – cu 3,8%; fabricarea pâinii; fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie – cu 2,8%, etc.

Sectorul energetic în perioada de raport a marcat o descreștere cu 7,0%, inclusiv la: furnizarea de abur și aer condiționat – cu 8,7%; producția, transportul și distribuția energiei electrice – cu 6,2%.

Producția principalelor produse industriale în întreprinderile, cuprinse în cercetare statistică lunară, se prezintă în următorul tabel:

	Unitatea de măsură	Martie 2014		Ianuarie-martie 2014	
		cantitatea	în % față de martie 2013	cantitatea	în % față de ianuarie-martie 2013
Industria extractivă					
ecausin și alte pietre calcaroase pentru cioplit sau pentru construcții cu greutatea specifică ≥ 2,5	mii tone	21,7	91,9	50,5	98,9
alte pietre pentru cioplit sau pentru construcții, exclusiv granit sau gresie	- " -	68,7	186,8	109,2	de 2,0 ori
pietriș, prundiș, bolovani și silex	- " -	142,1	126,8	210,9	108,9
Industria alimentară					
carne, inclusiv subproduse de categoria I	tone	470,3	20,4	1366,3	32,0
carne de pasăre	- " -	1699,9	42,9	5569,5	85,5
mezeluri	- " -	1098,3	97,6	3421,0	98,8
conserve din carne	- " -	69,3	99,4	212,3	92,9
pește uscat, nesărat; uscat și sărat, în saramură, exclusiv afumat și fileu	- " -	252,8	112,3	811,3	113,2
pește afumat, inclusiv fileuri	- " -	109,5	117,4	356,6	121,8
sucuri de legume și fructe	mii litri	295,4	15,6	3265,3	68,1
conserve de legume și fructe	tone	72,6	94,2	388,9	199,5
fructe prelucrate și conservate	- " -	3,9	12,1	45,4	74,7
lapte și frișcă cu grăsime de pînă la 6%, neconcentrate, neîndulcite	- " -	5571,7	126,3	15606,7	134,6
unt	- " -	326,1	123,2	935,6	124,3
cașcaval și brînză grase	- " -	163,4	156,4	282,2	121,4
lapte prins, cremă de lapte prins, iaurt, chefir, smîntînă, lapte acru, lapte acidulat și lapte covăsit	- " -	2405,3	96,9	7532,3	102,2
înghețată și alte forme de gheață comestibilă, cu sau fără cacao	mii litri	1322,3	108,2	2601,0	115,3
făină	tone	4843,9	101,4	14234,8	104,8
crupe, grișuri și aglomerate	- " -	259,1	86,6	768,6	93,5
produse de cofetărie făinoase	- " -	2317,2	93,0	6501,0	94,9
pîine proaspătă fără adaos de miere, ouă, cașcaval, fructe	- " -	7457,0	98,7	21020,5	95,7
paste făinoase, fără umplutură	- " -	421,8	124,5	1255,9	97,2
produse de cofetărie zaharoase	- " -	1119,7	116,7	2682,7	102,2
rachiuri și lichioruri	mii litri				
divin	100% alcool	335,3	83,7	844,6	84,5
vinuri spumante	- " -	202,4	42,3	418,6	54,5
vinuri naturale de struguri	mii dal	13,7	35,7	37,6	47,7
vinuri de Porto, Madeira, Sheary, Tokay și alte vinuri speciale avînd o concentrație alcoolică mai mare de 15% vol.	- " -	700,9	76,5	1961,4	73,7
ape minerale și gazoase	- " -	54,5	85,7	128,5	62,4
băuturi nealcoolice	- " -	670,4	108,0	1793,4	105,0
	- " -	386,5	90,3	916,7	102,3
Fabricarea produselor textile					
articole tricotate	mii buc.	1293,3	101,1	3745,8	102,9
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte					
articole de îmbrăcăminte pentru lucru	mii buc.	247,4	74,4	742,3	91,7
paltoane, impermeabile, canadiene, pelerine și articole similare	- " -	9,3	de 16 ori	32,1	de 4,5 ori
sacouri, jachete și blazere	mii buc.	63,9	183,5	167,6	154,3
pantaloni lungi și scurți, salopete și șorturi	- " -	92,7	89,1	292,5	104,7

	Unitatea de măsură	Martie 2014		Ianuarie-martie 2014	
		cantitatea	în % față de martie 2013	cantitatea	în % față de ianuarie-martie 2013
fuste și fuste-pantaloni	mii buc.	39,5	78,2	71,4	40,5
bluze și cămăși pentru femei și fete	- " -	99,6	67,1	267,6	78,3
Fabricarea încălțămintei					
încălțăminte	mii per.	233,8	92,9	679,3	119,6
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite					
uși plane și ramele lor, pervaze și praguri, din lemn	buc.	601	de 2,1 ori	1929	169,8
Fabricarea articolelor din hârtie și carton					
cutii și lăzi din hârtie sau cartoane ondulate	tone	843,1	81,8	2322,1	83,4
hârtie și articole din hârtie, de uz gospodăresc	- " -	45,4	58,1	179,4	80,8
Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice					
tuburi și țevi din materiale plastice	tone	238,2	de 2,0 ori	349,3	190,9
ferestre, uși, vitralii și cadrele acestora din material plastic	mii buc.	3,5	112,7	7,4	95,0
Producția altor produse din minerale nemetalifere					
sticlă izolantă cu straturi multiple	mii m ²	18,3	98,2	45,6	108,7
sticle și flacoane din sticlă	mil. buc.	22,3	100,8	64,2	96,5
amestecuri uscate de ghips	mii tone	15,1	117,6	26,2	102,7
elemente prefabricate pentru construcții din ciment, beton sau piatră artificială	- " -	19,3	173,4	25,2	159,6
Industria metalurgică					
piese turnate din fontă cenușie	tone	68,3	108,8	172,6	182,3
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații					
uși, ferestre și cadrele lor, praguri, pervazuri, din metale feroase	buc	48	de 2,5 ori	134	de 2,4 ori
uși, ferestre și cadrele lor, praguri, pervazuri, din aluminiu	- " -	706	25,8	2040	30,3
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat					
energie electrică	mil. kWh	79,0	62,0	378,9	93,4
energie termică	mii Gcal	160,6	53,8	882,2	87,7

Producția industrială, fabricată de către întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie, cuprinse în cercetare statistică lunară, pe regiuni de dezvoltare în ianuarie-martie 2014 a evoluat în felul următor:

	Valoarea producției fabricate în prețuri curente, mil. lei	Ponderea în total industrie, %	Valoarea producției livrate în prețuri curente, mil. lei	din care, pe piața externă	
				mil. lei	ponderea în total livrări, %
Industria – total	7383,1	100,0	7649,0	2586,7	33,8
Mun. Chișinău	4729,7	64,0	4746,8	1285,1	27,1
Nord	1129,5	15,3	1331,0	408,5	30,7
Centru	1099,4	14,9	1118,8	575,3	51,4
Sud	234,4	3,2	245,1	176,7	72,1
UTA Găgăuzia	190,1	2,6	207,3	141,1	68,1

Datele în profil pe regiuni de dezvoltare atestă faptul concentrării activităților industriale în proporție de 64,0% în municipiul Chișinău, 15,3% - în regiunea Nord și 14,9% - în regiunea Centru. Regiunea Sud și UTA Găgăuzia dețin cele mai mici ponderi în totalul producției pe țară, respectiv, 3,2% și 2,6%.

În cadrul regiunilor de dezvoltare cea mai mare pondere a producției livrate pe piața externă o dețin întreprinderile din regiunea de dezvoltare Sud cu 72,1% și cele situate pe teritoriul UTA Găgăuzia – cu 68,1%, urmate de regiunea de dezvoltare Centru – cu 51,4%.

3.2. Agricultură

Producția globală agricolă în gospodăriile de toate categoriile (întreprinderile agricole, gospodăriile țărănești (de fermier) și gospodăriile populației) în ianuarie-martie 2014, conform estimărilor preliminare, a însumat în prețuri curente 1608 mil. lei, constituind 107,4% în prețuri comparabile față de perioada respectivă a anului 2013. Majorarea producției agricole a fost determinată de creșterea producției în sectorul zootehnic (cu 7,4%), căreia îi revine cota principală (peste 99%) din volumul total al producției agricole.

În ianuarie-martie 2014 comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent în gospodăriile de toate categoriile a fost înregistrată majorarea volumului producției (creșterii) vitelor și păsărilor cu 11,3% (din care: păsărilor – cu 16,7%, porcinelor – cu 10,4%, bovinelor – cu 3,3%, ovinelor și caprinelor – cu 2,4%) și producției de lapte - cu 3,7%. Producția de ouă în gospodăriile de toate categoriile s-a diminuat cu 7,3%.

Producția animală pe principalele tipuri, conform estimărilor, se caracterizează prin următoarele date:

	Ianuarie-martie 2014		
	total	în % față de ianuarie-martie 2013	ponderea (în % față de total)
Producția (creșterea) vitelor și păsărilor (în masă vie) – total, mii tone	32,7	111,3	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	14,3	120,5	43,6
gospodăriile populației	18,4	105,1	56,4
Lapte – total, mii tone	76,9	103,7	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	4,7	145,8	6,1
gospodăriile populației	72,2	101,8	93,9
Ouă – total, mil. buc.	104,3	92,7	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	63,4	84,8	60,8
gospodăriile populației	40,9	108,1	39,2

¹ Inclusiv gospodăriile țărănești (de fermier) care au la balanță animale

În trimestrul I 2014 în gospodăriile populației s-a produs cea mai mare parte a producției laptelui – 93,9%, producției creșterii vitelor și păsărilor – 56,4 %.

Efectivul de animale pe principalele specii se prezintă astfel:

	La 1 aprilie 2014		Ponderea (în % față de total)
	mii capete	în % față de 1 aprilie 2013	
Bovine – total	189,3	99,0	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	12,1	104,4	6,4
gospodăriile populației	177,2	98,2	93,6
din acestea vaci – total	131,4	97,5	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	5,1	107,8	3,9
gospodăriile populației	126,3	97,2	96,1
Porcine – total	428,0	102,6	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	170,6	108,7	39,9
gospodăriile populației	257,4	99,0	60,1
Ovine și caprine – total	880,5	102,4	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	23,0	100,6	2,6
gospodăriile populației	857,5	102,5	97,4
Păsări (întreprinderile agricole)	4185,6	99,7	x

¹ Inclusiv gospodăriile țărănești (de fermier) care au la balanță animale

La 1 aprilie 2014 față de dată respectivă a anului precedent în gospodăriile populației a fost marcată micșorarea efectivelor de animale de toate speciile (cu excepția efectivelor ovinelor și caprinelor), totodată, în întreprinderile agricole a avut loc majorarea efectivelor de animale de toate specii.

În ianuarie-martie 2014 față de ianuarie-martie 2013 în întreprinderile agricole volumul creșterii vitelor și păsărilor s-a majorat cu 20,5%: în regiunile de dezvoltare UTA Găgăuzia - aproape de 2 ori, Sud – cu 54%, Nord – cu 23% și Centru – cu 17%. Totodată, în municipiul Chișinău volumul creșterii vitelor și păsărilor s-a micșorat cu 24%.

Vînzările animalelor pentru sacrificare în întreprinderile agricole s-a majorat comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent cu 20%. Volumul de vînzare a vitelor și păsărilor pentru sacrificare a crescut în gospodăriile agricole din toate regiunile de dezvoltare (cu excepția municipiului Chișinău).

În întreprinderile agricole în ianuarie-martie 2014 față de ianuarie-martie 2013 s-a ameliorat păstrarea efectivului de bovine și porcine. Nivelul mortalității bovinelor a constituit 0,7% (în trimestrul I 2013 – 1,1%), porcinelor – 5,6% (5,8%). Nivelul mortalității ovinelor și caprinelor a rămas la nivelul anului trecut (1,6%).

Volumul producției de lapte de vacă în întreprinderile agricole s-a majorat cu 45,8% în rezultatul creșterii efectivului mediu de vaci cu 11% și productivității lor cu 32%. Majorarea producției de lapte a fost înregistrată în regiunile de dezvoltare: UTA Găgăuzia și Centru cu cîte de 1,8 ori, Nord – cu 29% și Sud - cu 9%. Totodată, în municipiul Chișinău volumul producției de lapte de vacă s-a micșorat cu 17%.

Volumul producției de ouă în întreprinderile agricole a scăzut cu 15% în rezultatul micșorării considerabile a șeptelului de găini ouătoare cu 18%. Micșorarea s-a înregistrat în regiunile de dezvoltare: municipiul Chișinău – cu 58%, Centru – cu 43% și Nord – cu 11%. Totodată, volumul producției de ouă s-a majorat în regiunile de dezvoltare UTA Găgăuzia – de 5,1 ori și Sud – cu 17%.

3.3. Investiții în active materiale pe termen lung

În ianuarie-martie 2014 investițiile realizate în economia națională au constituit 2169,9 mil. lei (în prețuri curente). Comparativ cu perioada respectivă a anului 2013, acest volum s-a majorat cu 3,0% (în prețuri comparabile).

Investițiile realizate în economia națională pe elemente de structură tehnologică se prezintă astfel:

	ianuarie-martie 2014			Informativ: ianuarie-martie 2013 în % față de total
	Realizări, mil. lei	în % față de:		
		ianuarie-martie 2013	total	
Investiții în active materiale pe termen lung – total	2169,9	103,0	100,0	100,0
din care:				
lucrări de construcții-montaj	888,0	99,7	40,9	42,2
utilaje și mașini, mijloace de transport	1156,8	100,6	53,3	54,6
alte cheltuieli	125,1	185,6	5,8	3,2

În ianuarie-martie 2014 investițiile concentrate în lucrările de construcții-montaj au însumat 888,0 mil. lei, fiind în descreștere cu 0,3% față de perioada respectivă a anului precedent. Investițiile în utilaje, mașini și mijloace de transport au însumat 1156,8 mil. lei (reprezentînd 53,3% din total), fiind în creștere cu 0,6% față de ianuarie-martie 2013.

În ianuarie-martie 2014 se constată micșorarea ponderii la lucrările de construcții-montaj și investițiilor în utilaje, mașini și mijloace de transport cu cîte 1,3 puncte procentuale față de perioada respectivă a anului precedent. Cota-parte a investițiilor în alte cheltuieli în total investiții s-a majorat cu 2,6 puncte procentuale.

Analiza structurii investiționale pe forme de proprietate a arătat că intensificarea activității investiționale s-a produs, în fond, din contul sectorului privat al economiei naționale.

Agenții economici și persoanele fizice ai sectorului nominalizat au valorificat 999,3 mil. lei investiții, ceea ce constituie 46,1% din volumul total al investițiilor realizate. Comparativ cu ianuarie-martie 2013 acest volum a s-a majorat cu 11,4% (în prețuri comparabile).

Întreprinderilor din sectorul public le-au revenit 30,8% din investițiile utilizate în total pe țară, sau 667,3 mil. lei, fiind în descreștere cu 8,0% față de realizările perioadei respective a anului precedent.

Întreprinderilor mixte și celor cu proprietate străină le-au revenit 22,3% din investițiile utilizate în total pe țară, sau cu 0,3 puncte procentuale mai puțin față de realizările pentru ianuarie-martie 2013.

Structura investițiilor pe forme de proprietate se prezintă după cum urmează:

	ianuarie-martie 2014			Informativ: ianuarie-martie 2013 în % față de total
	Realizări, mil. lei	în % față de:		
		ianuarie-martie 2013	total	
Investiții în active materiale pe termen lung – total	2169,9	103,0	100,0	100,0
din care, pe forme de proprietate:				
Publică	667,3	92,0	30,8	34,4
Privată	999,3	111,4	46,1	42,6
Mixtă (publică și privată), fără participare străină	16,5	186,6	0,8	0,4
Străină	235,5	170,9	10,8	6,5
A întreprinderilor mixte	251,3	74,3	11,5	16,1

Pentru realizarea procesului investițional în ianuarie-martie 2014 au fost însușite preponderent mijloacele proprii ale agenților economici și populației, constituind 1510,2 mil. lei investiții, cota-parte a cărora a constituit 69,6% din volumul total al mijloacelor utilizate în total pe țară.

În ianuarie-martie 2014, pentru asigurarea necesităților investiționale din contul surselor bugetare au fost utilizate 266,8 mil. lei, sau 12,3% din total investiții, fiind în creștere față de perioada similară a anului 2013 cu 55,5% (în prețuri comparabile).

Ponderea mijloacelor investitorilor străini s-a micșorat cu 7,7 puncte procentuale față de realizările din ianuarie-martie 2013, constituind 4,0% în volumul total al investițiilor utilizate.

Structura investițiilor în active materiale pe surse de finanțare se caracterizează prin următoarele date:

	Ianuarie-martie 2014			Informativ: ianuarie-martie 2013 în % față de total
	Realizări, mil. lei	în % față de:		
		ianuarie-martie 2013	total	
Investiții în active materiale pe termen lung – total	2169,9	103,0	100,0	100,0
din care, finanțate din contul:				
bugetului de stat	207,6	156,2	9,6	6,3
bugetelor unităților administrativ-teritoriale	59,2	153,5	2,7	1,8
mijloacelor proprii ale agenților economici și populației	1510,2	112,9	69,6	63,5
mijloacelor investitorilor străini	85,8	34,7	4,0	11,7
altor surse	307,1	87,5	14,1	16,7

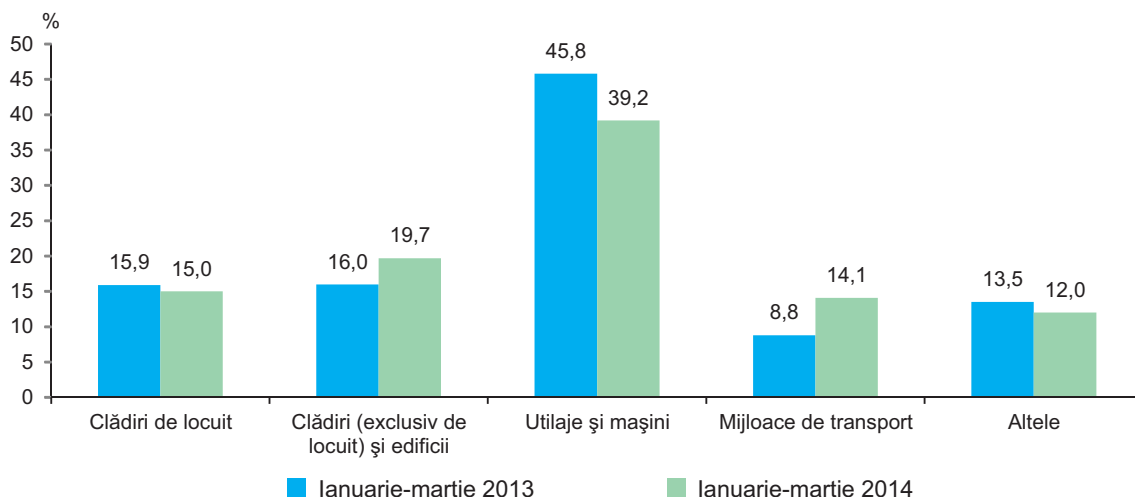
Analiza structurii investițiilor pe tipuri de mijloace fixe arată, că volumul considerabil al investițiilor a revenit valorii utilajelor, mașinilor și mijloacelor de transport, cota-parte a cărora în totalul investițiilor realizate a constituit 53,3% (comparativ cu 54,6% în ianuarie-martie 2013).

Ponderea investițiilor utilizate la construcția clădirilor și edificiilor a constituit 34,7% din volumul total al investițiilor însușite (din care 15,0% – clădirilor de locuit și 19,7% – altor clădiri și edificii). Cota-parte a investițiilor la construcția clădirilor de locuit s-a micșorat cu 0,9 puncte procentuale față de ianuarie-martie 2013, iar la construcția clădirilor (exclusiv de locuit) și edificiilor s-a mărit cu 3,7 puncte procentuale.

Structura investițiilor în active materiale pe tipuri de mijloace fixe se prezintă astfel:

	ianuarie-martie 2014			Informativ: ianuarie-martie 2013 în % față de total
	Realizări, mil. lei	în % față de:		
		ianuarie-martie 2013	total	
Investiții în active materiale pe termen lung – total	2169,9	103,0	100,0	100,0
din care:				
clădiri de locuit	324,6	96,7	15,0	15,9
cladiri (exclusiv de locuit) și edificii	428,1	126,7	19,7	16,0
utilaje, mașini și mijloace de transport	1156,8	100,6	53,3	54,6
altele	260,4	91,9	12,0	13,5

Structura investițiilor în active materiale pe termen lung pe tipuri de mijloace fixe

În ianuarie-martie 2014 din volumul total al investițiilor în construcția locativă au fost însușite 324,6 mil. lei sau 15,0% din totalul investițiilor în active materiale și fiind în descreștere cu 3,3% față de perioada respectivă a anului precedent.

Construcția de locuințe. În ianuarie-martie 2014 au fost date în folosință 463 apartamente noi cu suprafața totală de 59,8 mii m², ceea ce a constituit 86,3% față de ianuarie-martie 2013.

Darea în folosință a clădirilor de locuit se prezintă astfel:

	ianuarie-martie 2014				Informativ: ianuarie-martie 2013 în % față de total
	Apartamente construite, unități	suprafața totală			
		mii m²	în % față de:		
			ianuarie-martie 2013	total	
Total	463	59,8	86,3	100,0	100,0
din care, pe forme de proprietate:					
privată	413	55,0	79,4	92,0	100,0
din aceasta, de beneficiari individuali	383	53,1	86,8	88,8	88,2
a întreprinderilor mixte	50	4,8	—	8,0	—
din total în:					
mediul urban	293	38,2	82,2	63,9	67,1
mediul rural	170	21,6	94,7	36,1	32,9

Din contul mijloacelor proprii ale populației în ianuarie-martie 2014 au fost date în folosință 383 case de locuit individuale cu suprafața totală de 53,1 mii m², constituind 88,8% din volumul total al locuințelor date în folosință în total pe țară, fiind în descreștere cu 13,2% față de perioada similară a anului 2013.

Distribuția după mediul de rezidență arată, că din volumul total al locuințelor în mediul urban au fost date în folosință 293 apartamente cu suprafața totală de 38,2 mii m² sau 63,9% din total și fiind în descreștere cu 17,8% față de nivelul înregistrat în ianuarie-martie 2013. Comparativ cu ianuarie-martie 2013 cota-parte a locuințelor date în folosință în mediul rural s-a mărit cu 3,2 puncte procentuale.

Activitatea în antrepriză. În ianuarie-martie 2014 volumul lucrărilor executate de organizațiile cu genul principal de activitate „Construcții” a constituit 726,5 mil. lei și a constituit 96,1% (în prețuri comparabile) față de nivelul înregistrat în perioada respectivă a anului 2013.

Analiza volumului lucrărilor de construcții executate pe forme de proprietate a arătat că, volumul considerabil de lucrări a fost realizat de către agenții economici cu forma de proprietate privată, care au executat lucrări de construcții în sumă de 561,9 mil. lei sau 77,3% din volumul total al lucrărilor executate, înregistrând o creștere de 2,4% față de ianuarie-martie 2013.

Evoluția și structura lucrărilor de construcții, realizate în antrepriză pe forme de proprietate ale organizațiilor-executante în ianuarie-martie 2014 se prezintă astfel:

	Realizări, mil. lei	În % față de:		Informativ: ianuarie-martie 2013 în % față de total
		ianuarie-martie 2013	total	
Total	726,5	96,1	100,0	100,0
din care, pe forme de proprietate:				
Publică	5,7	50,4	0,8	1,5
Privată	561,9	102,4	77,3	72,6
Mixtă (publică și privată), fără participare străină	95,7	61,6	13,2	20,5
Străină	52,0	172,6	7,2	4,0
A întreprinderilor mixte (cu participare străină)	11,2	107,6	1,5	1,4

Datele privind lucrările de construcții pe elemente de structură și obiecte de construcții în ianuarie-martie 2014 se prezintă după cum urmează:

	Ianuarie-martie 2014			Informativ: ianuarie-martie 2013 în % față de total
	Realizări, mil. lei	în % față de:		
		ianuarie-martie 2013	total	
Volumul lucrărilor de construcții executate – total	726,5	96,1	100,0	100,0
din care:				
Pe elemente de structură				
construcții noi	455,7	108,8	62,7	55,4
reparații capitale	102,5	93,1	14,1	14,6
lucrări de întreținere și reparații curente	145,2	70,1	20,0	27,4
alte lucrări	23,1	118,1	3,2	2,6
Pe obiecte de construcții				
clădiri rezidențiale	231,4	88,1	31,8	34,8
clădiri nerezidențiale	175,5	98,2	24,2	23,7
construcții ingineresti	296,5	100,6	40,8	39,0

Pe elemente de structură a lucrărilor executate, predomină efectuarea lucrărilor de construcții noi, realizate în volum de 455,7 mil. lei, ponderea căroră a constituit 62,7% din volumul total al lucrărilor de construcții executate, înregistrând o majorare cu 8,8% față de perioada respectivă a anului precedent. Lucrărilor de reparații capitale și curente le-au revenit 247,7 mil. lei, sau 34,1% din volumul total al lucrărilor de construcții executate.

Pe obiecte de construcții, volumul lucrărilor de construcții s-a majorat la construcții ingineresti cu 0,6%, față de realizările pentru ianuarie-martie 2013. La clădirile rezidențiale și nerezidențiale volumul lucrărilor de construcții a scăzut cu 11,9%, respectiv 1,8% față de perioada similară a anului 2013.

3.4. Transporturi

În ianuarie-martie 2014 **întreprinderile de transport feroviar, auto, fluvial și aerian au transportat mărfuri** în volum de 2237,1 mii tone, sau cu 13,4% mai mult față de perioada corespunzătoare din anul 2013. Majorarea volumelor de mărfuri transportate a fost înregistrată la întreprinderile de transport fluvial (+59,8%), feroviar (+27,2%) și auto (+1,4%) pe când la întreprinderile de transport aerian volumele s-au redus cu 42,6%.

Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport în ianuarie-martie 2014 a totalizat 855,9 mil. tone-km, cu 1,1% mai mare comparativ cu cel înregistrat în aceeași perioadă din anul 2013. Creșterea parcursului mărfurilor s-a marcat la întreprinderile de transport fluvial (+43,5%) și feroviar (+27,1%), totodată la întreprinderile de transport aerian și auto acesta s-a diminuat respectiv cu 15,1% și 7,7%.

Volumul de mărfuri transportate și parcursul mărfurilor în ianuarie-martie 2014, pe moduri de transport se prezintă astfel:

	Mărfuri transportate		Parcursul mărfurilor	
	mii tone	în % față de ianuarie-martie 2013	mil. tone-km	în % față de ianuarie-martie 2013
Întreprinderi de transport – total	2237,1	113,4	855,9	101,1
din care:				
feroviar	1132,2	127,2	272,6	127,1
auto ¹	1085,2	101,4	583,0	92,3
fluvial	19,5	159,8	0,1	143,5
aerian	0,2	57,4	0,2	84,9

În ianuarie-martie 2014 întreprinderile de transport auto au transportat 1085,2 mii tone de mărfuri, cu 1,4% mai mult față de perioada similară din anul precedent.

Volumul de mărfuri transportate cu transportul auto și parcursul mărfurilor în ianuarie-martie 2014, pe regiuni de dezvoltare se prezintă astfel:

	Mărfuri transportate		Parcursul mărfurilor	
	mii tone	în % față de ianuarie-martie 2013	mil. tone-km	în % față de ianuarie-martie 2013
Întreprinderi de transport auto¹ – total	1085,2	101,4	583,0	92,3
din care:				
mun. Chișinău	586,8	93,4	339,0	89,4
Nord	222,8	144,5	79,3	92,9
Centru	207,5	90,7	106,1	93,9
Sud	47,5	102,6	53,3	112,8
UTA Găgăuzia	20,6	162,2	5,3	78,5

Ponderi considerabile în volumul total de mărfuri transportate cu transportul auto revin întreprinderilor din municipiul Chișinău (54,1%), regiunile Nord (20,5%) și Centru (19,1%).

Cu mijloacele de transport feroviar în ianuarie-martie 2014 au fost transportate 1132,2 mii tone de mărfuri, volum superior celui înregistrat în perioada corespunzătoare din anul 2013 cu 27,2%. În structura mărfurilor încărcate în vagoane la stațiile de cale ferată din țară ponderi mai mari s-au înregistrat la următoarele grupe de mărfuri: cereale și produse de panificație – 58,5% (în ianuarie-martie 2013 – 45,2%), metale feroase și fier vechi – 15,4% (în ianuarie-martie 2013 – 20,4%), materiale de construcție și ciment – 4,7% (în ianuarie-martie 2013 – 4,7%).

În transportul feroviar s-a redus durata medie de staționare în stațiile tehnice a vagoanelor de marfă în tranzit, de la 60,13 ore în ianuarie-martie 2013 la 43,40 ore în ianuarie-martie 2014, durata medie de staționare a vagoanelor de marfă la operațiile de încărcare-descărcare de la 52,72 ore la 47,98 ore și durata medie de rotație a vagoanelor de marfă de la 11,16 zile la 8,71 zile.

În ianuarie-martie 2014, comparativ cu perioada similară din anul 2013 s-a diminuat numărul de **pasageri transportați** cu transportul public (-5,6%), totodată **parcursul pasagerilor** s-a majorat cu 1,3%.

¹ Inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri contra plată și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

Numărul de pasageri transportați și parcursul pasagerilor în ianuarie-martie 2014, pe moduri de transport public se prezintă astfel:

	Pasageri transportați		Parcursul pasagerilor	
	mii pasageri	în % față de ianuarie-martie 2013	mil. pasageri-km	în % față de ianuarie-martie 2013
Total	56163,4	94,4	935,1	101,3
din care :				
transportul feroviar	921,3	94,2	65,2	86,1
autobuze și microbuze	26989,0	93,4	594,9	93,1
transportul fluvial	17,5	143,4	0,04	143,4
transportul aerian	133,0	154,7	177,0	171,1
taximetre	702,9	71,0	14,5	73,5
troleibuze	27399,7	96,1	83,5	97,6

Cu autobuze și microbuze în ianuarie-martie 2014 au fost transportați 27,0 mil. pasageri, cu 6,6% mai puțin decât în aceeași perioadă din anul 2013.

Numărul de pasageri transportați cu autobuze și microbuze și parcursul pasagerilor în ianuarie-martie 2014, pe regiuni de dezvoltare se prezintă astfel:

	Pasageri transportați		Parcursul pasagerilor	
	mii pasageri	în % față de ianuarie-martie 2013	mil. pasageri-km	în % față de ianuarie-martie 2013
Total	26989,0	93,4	594,9	93,1
din care:				
Mun. Chișinău	17007,0	89,6	355,5	90,1
Nord	3017,4	104,0	69,4	102,2
Centru	4350,0	99,7	120,9	96,9
Sud	2162,5	99,1	39,4	97,8
UTA Găgăuzia	452,1	95,9	9,7	85,8

Ponderi semnificative în numărul total de pasageri transportați cu autobuze și microbuze dețin agenții transportatori din municipiul Chișinău (63,0%), regiunile Centru (16,1%) și Nord (11,2%).

3.5. Comunicații

Servicii de comunicații. În ianuarie-martie 2014, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2013, a sporit numărul de expedieri poștale a telegramelor (+20,4%), coletelor (+11,2%) și corespondenței (+1,7%). Totodată, s-a diminuat numărul de expedieri a mandatelor bănești poștale și telegrafice (-5,5%), ziarelor și revistelor (-2,2%), precum și numărul de pensii, subvenții și indemnizații plătite (-1,4%).

Evoluția volumului de servicii pe tipuri de comunicații se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie 2014		Informativ: Ianuarie-martie 2013 în % față de ianuarie-martie 2012
	mii unități	în % față de ianuarie-martie 2013	
Expedieri poștale (trafic de ieșire):			
ziare și reviste (abonamente și vânzare cu bucată)	4744,8	97,8	93,5
corespondență	12326,8	101,7	100,8
colete	56,8	111,2	115,1
mandate bănești poștale și telegrafice	24,0	94,5	91,4
telegrame	7,6	120,4	83,6
Pensii, subvenții și indemnizații plătite	2180,2	98,6	101,0
Convorbiri telefonice prin rețeaua telefonică fixă:	54888	105,5	99,9
interurbane (naționale)	51719	92,1	99,1
internaționale	3169	77,5	90,2
Conectări telefonice prin rețeaua telefonică fixă, mii ore:	1795,9	93,3	92,5
interurbane (naționale)	1623,9	95,0	93,1
internaționale	172,0	79,9	88,1

Mijloace de telefonie fixă. La 31 martie 2014 în rețeaua publică au fost în funcțiune 1111,3 mii posturi telefonice principale, din care 1011,2 mii - la domiciliu.

Numărul posturilor telefonice principale în rețeaua publică se prezintă după cum urmează:

	Existent la 31.03.2014	În % față de 31.03.2013	Informativ: 31.03.2013 în % față de 31.03.2012
Posturi telefonice principale în rețeaua publică – total, mii unități	1111333	98,9	99,8
din care în:			
rețeaua urbană	592001	98,2	100,0
inclusiv la domiciliu	508711	98,5	100,3
rețeaua rurală	519332	99,7	99,6
inclusiv la domiciliu	502469	99,7	99,6

3.6. Turism

3.6.1. FRECVENTAREA STRUCTURILOR DE PRIMIRE TURISTICĂ COLECTIVĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE

În ianuarie-martie 2014 structurile de cazare turistică colective au fost frecventate de 38,2 mii de turiști, din care 20,9 mii de turiști moldoveni (54,6% din total) și 17,3 mii de turiști străini (45,4%). Comparativ cu ianuarie-martie 2013 s-a majorat numărul de turiști cazați la structurile de primire turistică colective (+4,7%), pe seama creșterii acestuia la structuri de întremare (+21,4%), hoteluri și moteluri (+10,1%).

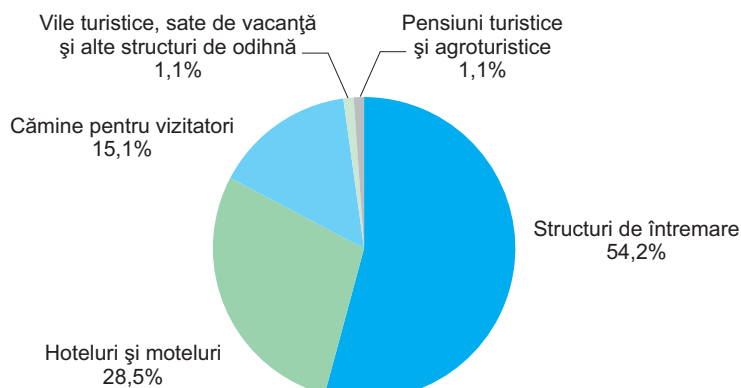
Numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective, se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie 2014		Ianuarie-martie 2014 în % față de ianuarie-martie 2013	
	turiști	din care, nerezidenți	turiști	din care, nerezidenți
Total	38226	17363	104,7	101,1
din care:				
Hoteluri și moteluri	27088	16165	110,1	105,6
Pensiuni turistice și agroturistice	903	207	53,3	25,2
Cămine pentru vizitatori	1778	172	60,0	85,6
Structuri de întremare	7135	118	121,4	176,1
Vile turistice, sate de vacanță și alte structuri de odihnă	1322	701	95,9	90,2

Ponderi mai însemnate în numărul total de turiști străini cazați la structurile de primire turistică colective le-au revenit turiștilor din România (24,4%), Federația Rusă (10,8%), Ucraina (10,7%), Statele Unite ale Americii (7,4%), Italia (5,8%), Turcia și Germania (câte 3,7%), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (3,2%), Franța (2,8%), Polonia (2,2%), Georgia (1,6%), Bulgaria (1,4%), Spania și Israel (câte 1,1%), Austria (1,0%).

La structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare în ianuarie-martie 2014 au fost înregistrate 176,4 mii de înnopțări ale turiștilor, cu 9,4% mai mult față de perioada corespunzătoare din anul 2013. În numărul total de înnopțări înregistrate la structurile de primire turistică colective ponderea cea mai mare o dețin înnopțările cetățenilor moldoveni (79,3%).

Numărul de înnopțări înregistrate la structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, pe tipuri de structuri, în ianuarie-martie 2014 (în % față de total înnopțări)

În ianuarie-martie 2014 indicele de utilizare netă al capacității de cazare turistică în funcțiune pe total structuri de primire turistică colective a constituit 24,5%, inclusiv la structuri de întremare – 57,6%, cămine pentru vizitatori – 48,5%, hoteluri și moteluri – 14,3%, vile turistice, sate de vacanță și alte structuri de odihnă – 7,1%, pensiuni turistice și agroturistice – 5,6%.

3.6.2. TURISMUL ORGANIZAT DE AGENȚIILE DE TURISM ȘI TUROPERATORI

Agențiile de turism și turoperatorii au acordat în ianuarie-martie 2014 servicii turistice la 24,4 mii de turiști și excursioniști, cu 18,5% mai mult decât în perioada corespunzătoare din anul 2013.

Numărul de turiști și excursioniști după scopul vizitelor se prezintă după cum urmează:

	Ianuarie-martie 2014		Ianuarie-martie 2014 în % față de ianuarie-martie 2013	
	turiști și excursioniști	turiști-zile	turiști și excursioniști	turiști-zile
Total	24415	155388	118,5	110,0
Turism receptor				
<i>(primirea cetățenilor străini în țară) – total</i>	2031	4584	141,1	105,4
din care, în scopuri de:				
odihnă, recreere și agrement	1211	1482	de 2,7 ori	de 2,1 ori
afaceri și profesionale	528	1641	57,1	59,6
tratament	105	1029	156,7	117,3
altele scopuri	187	432	–	–
Turism emițător (deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate) – total	15648	93466	112,2	108,2
din care, în scopuri de:				
odihnă, recreere și agrement	15050	88766	113,0	107,5
afaceri și profesionale	214	1062	52,7	60,3
tratament	384	3638	178,6	175,7
Turism intern (deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic)	6736	57338	129,3	113,4

În ianuarie-martie 2014, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2013 s-a majorat numărul de turiști și excursioniști participanți la turismul receptor, emițător și intern respectiv cu 41,1%, 12,2% și 29,3%.

Din cei 2,0 mii de turiști și excursioniști străini, care au vizitat Republica Moldova în ianuarie-martie 2014 și au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și turoperatorilor 59,6% au sosit în scopuri de odihnă, recreere și agrement, 26,0% - de afaceri și profesionale și 5,2% - de tratament.

Prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor în ianuarie-martie 2014 au plecat în străinătate 15,6 mii de turiști și excursioniști, cu 12,2% mai mult comparativ cu aceeași perioadă din anul 2013. Majoritatea cetățenilor moldoveni au plecat în străinătate în scopuri de odihnă, recreere și agrement (96,2%).

Numărul de turiști și excursioniști străini, care au vizitat Republica Moldova și turiști și excursioniști moldoveni, care au plecat în străinătate prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor în ianuarie-martie 2014 se prezintă astfel:

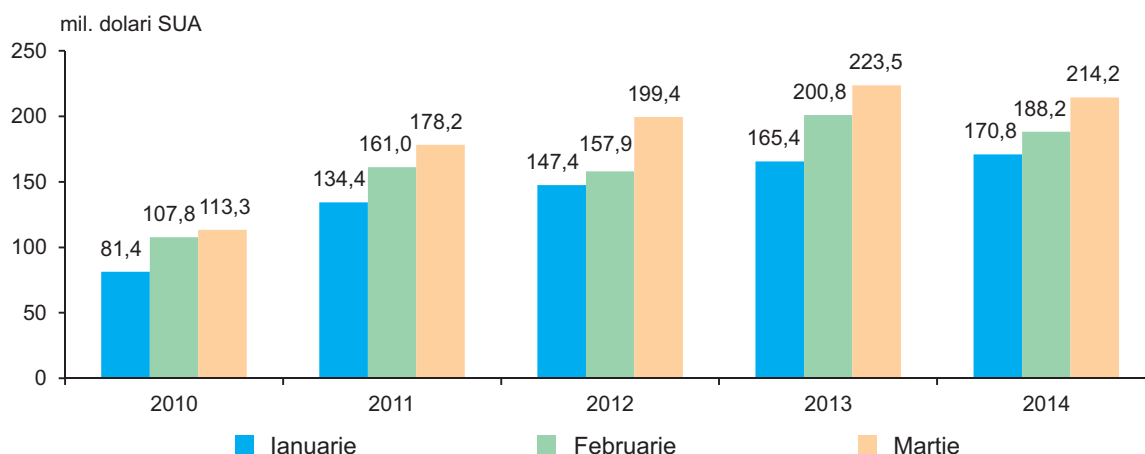
	Turiști și excursioniști străini sosiți în țară		Turiști și excursioniști moldoveni plecați în străinătate	
	total	în % față de total	total	în % față de total
TOTAL	2031	100,0	15648	100,0
din care:				
România	503	24,8	4949	31,6
Federația Rusă	318	15,7	156	1,0
Ucraina	286	14,1	1327	8,5
Germania	89	4,4	111	0,7
Italia	72	3,5	506	3,2
Turcia	71	3,5	481	3,1
Statele Unite ale Americii	60	3,0	68	0,4
Belarus	55	2,7	–	–

	Turiști și excursioniști străini sosiți în țară		Turiști și excursioniști moldoveni plecați în străinătate	
	total	în % față de total	total	în % față de total
Armenia	51	2,5	–	–
Polonia	44	2,2	26	0,2
Suedia	43	2,1	–	–
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	37	1,8	20	0,1
Israel	35	1,7	119	0,8
Slovenia	28	1,4	24	0,2
Olanda	28	1,4	12	0,0
Spania	25	1,2	89	0,6
Azerbaidjan	25	1,2	4	0,0
Georgia	25	1,2	–	–
Lituania	24	1,2	–	–
Franța	22	1,1	99	0,6
Bulgaria	21	1,0	2969	19,0
Grecia	17	0,8	323	2,1
Belgia	11	0,5	234	1,5
Austria	9	0,4	417	2,7
Ungaria	9	0,4	269	1,7
Republica Ceha	5	0,2	264	1,7
Egipt	–	–	1273	8,1
Emiratele Arabe Unite	–	–	1033	6,6
Șri Lanka	–	–	223	1,4

3.7. Comerț exterior

Exporturile de mărfuri realizate în luna martie 2014 s-au cifrat la 214,2 mil. dolari SUA, cu 13,8% mai mult față de luna precedentă și cu 4,2% mai puțin comparativ cu luna martie 2013.

Evoluția lunară a exporturilor

În ianuarie-martie 2014 **exporturile de mărfuri** au totalizat 573,1 mil. dolari SUA, volum inferior celui realizat în perioada similară din anul 2013 cu 2,8%.

Exporturile de mărfuri autohtone au constituit 359,9 mil. dolari SUA (62,8% din total exporturi), înregistrând o diminuare de 8,0% față de ianuarie-martie 2013, care a atenuat sporirea exporturilor cu 5,3%.

Reexporturile de mărfuri au avut o valoare de 213,2 mil. dolari SUA, care echivalează cu o cotă de 37,2% în total exporturi. Comparativ cu ianuarie-martie 2013 reexporturile de mărfuri s-au majorat cu 7,4%.

	Ianuarie-martie 2014		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de țări la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor și importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2013	2014	2013	2014
EXPORT – total	573,1	97,2	100,0	100,0	16,8	-2,8
din care:						
țările Uniunii Europene (UE-28)	318,8	122,5	44,1	55,6	1,6	9,9
țările CSI	180,9	73,5	41,8	31,6	8,9	-11,1
alte țări	73,4	88,3	14,1	12,8	6,3	-1,6
IMPORT – total	1218,2	98,0	100,0	100,0	3,2	-2,0
din care:						
țările Uniunii Europene (UE-28)	549,1	106,9	41,3	45,1	3,7	2,8
țările CSI	384,2	90,0	34,4	31,5	-2,2	-3,4
alte țări	284,9	94,3	24,3	23,4	1,7	-1,4
BALANȚA COMERCIALĂ – total	-645,1	98,8	100,0	100,0	x	x
din care:						
țările Uniunii Europene (UE-28)	-230,3	90,9	38,8	35,7	x	x
țările CSI	-203,3	112,6	27,6	31,5	x	x
alte țări	-211,5	96,5	33,6	32,8	x	x

Exporturile de mărfuri destinate **țărilor Uniunii Europene (UE-28)** au însumat 318,8 mil. dolari SUA (cu 22,5% mai mult față de ianuarie-martie 2013), deținând o cotă de 55,6% în total exporturi (44,1% în ianuarie-martie 2013).

Țările CSI au fost prezente în **exporturile** Moldovei cu o pondere de 31,6% (în ianuarie-martie 2013 – 41,8%), ce corespunde unei valori de 180,9 mil. dolari SUA. Exporturile de mărfuri către aceste țări s-au micșorat cu 26,5%, comparativ cu ianuarie-martie 2013.

Exporturile divizate pe țări de destinație a mărfurilor se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie 2014		Ponderea, %		Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2013	2014	2013	2014
EXPORT – total	573,1	97,2	100,0	100,0	16,8	-2,8
din care:						
Federația Rusă	113,7	62,0	31,1	19,8	7,1	-11,8
România	93,6	113,3	14,0	16,3	0,1	1,9
Italia	73,3	178,2	7,0	12,8	-2,7	5,5
Germania	34,4	159,5	3,7	6,0	1,0	2,2
Ucraina	30,1	95,4	5,3	5,2	1,3	-0,2
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	25,3	90,5	4,7	4,4	1,4	-0,4
Turcia	24,8	61,5	6,8	4,3	5,3	-2,6
Belarus	22,8	109,0	3,5	4,0	0,6	0,3
Polonia	17,1	90,0	3,2	3,0	-0,5	-0,3
Franța	14,4	118,1	2,1	2,5	0,1	0,4
Grecia	13,0	97,7	2,2	2,3	1,6	-0,1
Bulgaria	10,5	183,8	1,0	1,8	-0,3	0,8
Kazahstan	8,6	153,6	0,9	1,5	0,0	0,5

	Ianuarie-martie 2014		Ponderea, %		Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2013	2014	2013	2014
Noua Zeelandă	7,8	85,2	1,5	1,4	1,0	-0,2
Austria	6,3	de 2,1 ori	0,5	1,1	0,0	0,6
Elveția	6,3	de 3,6 ori	0,3	1,1	-0,1	0,8
Republica Cehă	6,2	87,1	1,2	1,1	1,1	-0,2
Olanda	5,5	130,4	0,7	1,0	-0,2	0,2
Statele Unite ale Americii	5,1	64,6	1,3	0,9	0,3	-0,5
Georgia	4,6	106,1	0,7	0,8	0,2	0,0
Lituania	3,3	80,0	0,7	0,6	0,2	-0,1
Belgia	3,2	de 2,1 ori	0,3	0,6	-0,2	0,3
Ungaria	2,8	38,4	1,3	0,5	0,1	-0,8
Irak	2,3	74,6	0,5	0,4	-0,9	-0,1
Hong Kong, RAS a Chinei	2,3	de 17,7 ori	0,0	0,4	0,0	0,4
Uzbekistan	2,1	118,9	0,3	0,4	-0,2	0,1
Letonia	2,0	124,1	0,3	0,3	0,0	0,1
Spania	1,9	80,9	0,4	0,3	0,1	-0,1
Slovacia	1,9	93,0	0,3	0,3	0,2	0,0
Cipru	1,8	198,1	0,2	0,3	-0,3	0,2
Azerbaidjan	1,8	114,0	0,3	0,3	0,1	0,0
Vietnam	1,8	de 76,3 ori	0,0	0,3	0,0	0,3

Analiza evoluției exporturilor pe țări în ianuarie-martie 2014, comparativ cu perioada similară din anul 2013 relevă, că majorarea livrărilor către Italia (+78,2%), Germania (+59,5%), România (+13,3%), Bulgaria (+83,8%), Elveția (de 3,6 ori), Austria (de 2,1 ori), Kazahstan (+53,6%), Franța (+18,1%), Hong Kong, RAS a Chinei (de 17,7 ori), Belarus (+9,0%), Belgia (de 2,1 ori), Vietnam (de 76,3 ori), Olanda (+30,4%), Cipru (+98,1%), Uzbekistan (+18,9%) și Letonia (+24,1%) a contribuit la creșterea pe total exporturi cu 14,6%.

Totodată, s-au diminuat exporturile către Federația Rusă (-38,0%), Turcia (-38,5%), Ungaria (-61,6%), Statele Unite ale Americii (-35,4%), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (-9,5%), Polonia (-10,0%), Ucraina (-4,6%), Noua Zeelandă (-14,8%), Republica Cehă (-12,9%), Grecia (-2,3%), Lituania (-20,0%), Irak (-25,4%) și Spania (-19,1%), atenuînd astfel creșterea pe total exporturi cu 17,4%.

Exporturile de mărfuri structurate conform Clasificării Standard de Comerț Internațional se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie 2014		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2013	2014	2013	2014
EXPORT – total	573,1	97,2	100,0	100,0	16,8	-2,8
din care:						
Produse alimentare și animale vii	139,1	126,0	18,7	24,3	1,7	4,9
Animale vii	0,9	73,1	0,2	0,2	0,0	-0,1
Carne și preparate din carne	0,8	15,4	0,9	0,1	0,5	-0,7
Produse lactate și ouă de păsări	2,8	109,8	0,4	0,5	0,2	0,0
Cereale și preparate pe bază de cereale	46,8	de 2,3 ori	3,4	8,2	1,5	4,6
Legume și fructe	72,7	102,8	12,0	12,7	0,7	0,3
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	4,7	65,8	1,2	0,8	-0,4	-0,4
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	1,9	135,6	0,2	0,3	0,1	0,1

	Ianuarie-martie 2014		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2013	2014	2013	2014
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinată)	8,1	de 4,7 ori	0,3	1,4	-1,0	1,1
Produse și preparate alimentare diverse	0,3	51,7	0,1	0,1	0,1	0,0
Băuturi și tutun	44,7	65,0	11,7	7,8	4,6	-4,1
Băuturi (alcoolice și nealcoolice)	41,0	64,9	10,7	7,2	4,7	-3,8
Tutun brut și prelucrat	3,7	65,8	1,0	0,6	-0,1	-0,3
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	53,7	72,1	12,6	9,4	6,3	-3,5
Piei crude, piei tăbăcite și blănuri brute	1,3	83,9	0,3	0,2	0,1	0,0
Semințe și fructe oleaginoase	41,9	79,5	8,9	7,3	5,5	-1,8
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	1,8	124,8	0,2	0,3	0,0	0,1
Lemn și plută	0,3	185,2	0,0	0,1	0,0	0,0
Pastă de hârtie și deșeuri de hârtie	0,4	84,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Îngrășăminte naturale și minerale naturale (exclusiv cărbune, petrol și pietre prețioase)	2,1	167,9	0,2	0,4	-0,3	0,1
Minereuri metalifere și deșeuri de metale	5,1	32,3	2,7	0,9	1,1	-1,8
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	0,7	66,4	0,2	0,1	-0,1	-0,1
Combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate	3,8	82,5	0,8	0,7	0,5	-0,1
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	3,5	139,7	0,4	0,6	0,3	0,2
Gaz și produse industriale obținute din gaz	0,3	14,6	0,4	0,1	0,2	-0,3
Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală	30,2	de 2,1 ori	2,4	5,3	-1,4	2,7
Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate	30,1	de 2,1 ori	2,4	5,3	-1,4	2,7
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	49,5	117,6	7,1	8,6	3,0	1,2
Produse chimice organice	1,0	de 2,4 ori	0,1	0,2	0,0	0,1
Produse tanante și colorante	0,2	28,8	0,1	0,1	0,1	-0,1
Produse medicinale și farmaceutice	36,7	154,3	4,0	6,4	1,5	2,2
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	8,8	64,5	2,3	1,5	1,3	-0,8
Materiale plastice sub forme primare	0,7	61,9	0,2	0,1	0,0	-0,1
Materiale plastice prelucrate	1,8	88,6	0,4	0,3	0,1	-0,1
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă	44,8	61,1	12,5	7,8	4,2	-4,8
Piele, altă piele și blană prelucrate	0,5	95,5	0,1	0,1	0,0	0,0
Cauciuc prelucrat	3,0	73,0	0,7	0,5	-0,2	-0,2
Articole din lemn (exclusiv mobilă)	1,7	86,4	0,4	0,3	0,0	-0,1
Hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton	3,3	62,7	0,9	0,6	0,4	-0,3
Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe	16,0	79,8	3,4	2,8	-1,1	-0,7

	Ianuarie-martie 2014		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2013	2014	2013	2014
Articole din minerale nemetalice	12,6	145,4	1,5	2,2	0,1	0,7
Fier și oțel	1,1	58,6	0,3	0,2	0,0	-0,1
Metale neferoase	0,6	87,5	0,1	0,1	0,1	0,0
Articole prelucrate din metal	6,0	19,7	5,1	1,0	4,9	-4,1
Mașini și echipamente pentru transport	80,0	91,5	14,8	13,9	-0,2	-1,3
Mașini generatoare de putere și echipamentele lor	1,2	68,5	0,3	0,2	-0,2	-0,1
Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice	3,9	101,6	0,7	0,7	-0,5	0,0
Mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor	0,7	44,8	0,2	0,1	0,0	-0,1
Mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini	8,8	74,3	2,0	1,5	0,1	-0,5
Aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii	1,1	158,7	0,1	0,2	-0,2	0,0
Mașini și aparate electrice și părți ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale mașinilor și aparatelor de uz casnic)	58,2	111,0	8,9	10,2	1,0	1,0
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pernă de aer)	5,8	40,2	2,5	1,0	0,6	-1,5
Articole manufacturate diverse	127,0	111,3	19,4	22,2	-1,8	2,2
Construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat	0,9	43,2	0,4	0,2	0,0	-0,2
Mobilă și părțile ei	27,0	113,5	4,0	4,7	0,4	0,5
Articole de voiaj; sacoșe și similare	4,5	101,3	0,8	0,8	-0,1	0,0
Îmbrăcăminte și accesorii	67,5	115,2	9,9	11,8	-0,6	1,5
Încălțăminte	9,1	91,7	1,7	1,6	-1,1	-0,1
Instrumente și aparate profesionale, științifice și de control	8,8	de 2,5 ori	0,6	1,5	-0,9	0,9
Alte articole diverse	9,0	78,8	1,9	1,6	0,4	-0,4

În ianuarie-martie 2014, comparativ cu aceeași perioadă din anul 2013 s-au marcat creșteri substanțiale la exporturile de cereale și preparate pe bază de cereale (de 2,3 ori), grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate (de 2,1 ori), produse medicinale și farmaceutice (+54,3%), îmbrăcăminte și accesorii (+15,2%), hrană destinată animalelor (de 4,7 ori), mașini și aparate electrice (+11,0%), instrumente și aparate profesionale, științifice și de control (de 2,5 ori), articole din minerale nemetalice (+45,4%), mobilă și părțile ei (+13,5%), legume și fructe (+2,8%), petrol, produse petroliere și produse înrudite (+39,7%), îngrășăminte naturale și minerale naturale (+67,9%), cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora (+35,6%), cauciuc brut (+24,8%), produse chimice organice (de 2,4 ori), care au favorizat creșterea pe total exporturi cu 16,1%.

Totodată, s-au micșorat exporturile de articole prelucrate din metal (-80,3%), băuturi alcoolice și nealcoolice (-35,1%), semințe și fructe oleaginoase (-20,5%), minereuri metalifere și deșeuri de metale (-67,7%), vehicule rutiere (-59,8%), uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare (-35,5%), fire, țesături și articole textile (-20,2%), carne și preparate din carne (-84,6%), mașini și aparate industriale cu aplicații generale (-25,7%), zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere (-34,2%), tutun brut și prelucrat (-34,2%), hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton (-37,3%), gaz și produse industriale obținute din gaz (-85,4%), cauciuc prelucrat (-27,0%), construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat (-56,8%), încălțăminte (-8,3%), materiale plastice prelucrate (-11,4%), articole din lemn (-13,6%), mașini generatoare de putere și echipamentele lor (-31,5%),

fier și oțel (-41,4%), animale vii (-26,9%), mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor (-55,2%), materiale plastice sub forme primare (-38,1%), produse tanante și colorante (-71,2%), atenuând astfel creșterea pe total exporturi cu 18,3%.

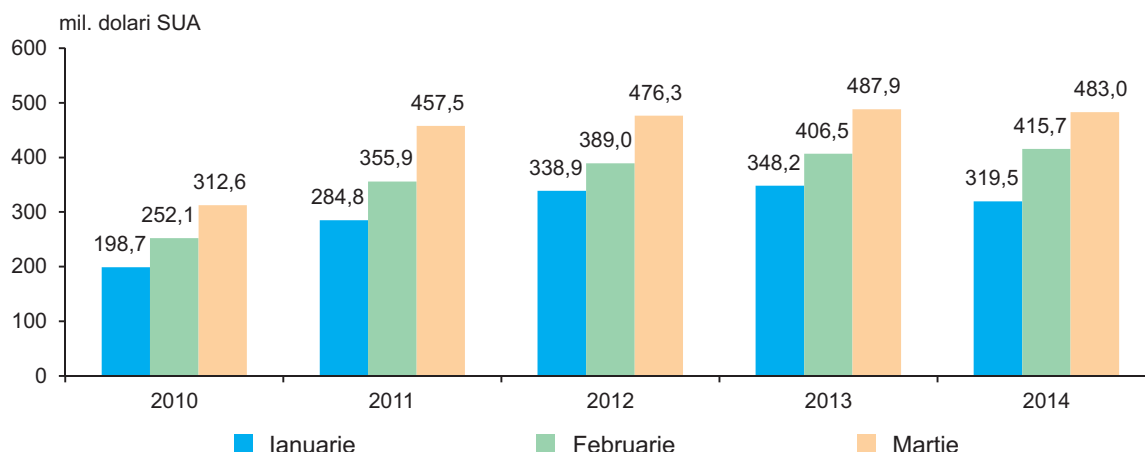
Importurile de mărfuri realizate în luna martie 2014 au însumat 483,0 mil. dolari SUA, cu 16,2% mai mult față de luna anterioară și cu 1,0% mai puțin comparativ cu luna martie 2013.

În ianuarie-martie 2014 **importurile** au totalizat 1218,2 mil. dolari SUA, volum inferior celui realizat în perioada corespunzătoare din anul 2013 cu 2,0%.

Importurile din **țările Uniunii Europene** (UE-28) s-au cifrat la 549,1 mil. dolari SUA (cu 6,9% mai mult decât în ianuarie-martie 2013), deținând o pondere de 45,1% în total importuri (41,3% în ianuarie-martie 2013).

Importurile de mărfuri provenite din **țările CSI** au avut o valoare de 384,2 mil. dolari SUA (cu 10,0% mai puțin decât în ianuarie-martie 2013), care echivalează cu o cotă de 31,5% în total importuri (34,4% în ianuarie-martie 2013).

Evoluția lunară a importurilor

Importurile divizate pe țări de origine a mărfurilor se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie 2014		Ponderea, %		Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2013	2014	2013	2014
IMPORT – total	1218,2	98,0	100,0	100,0	3,2	-2,0
din care:						
Federația Rusă	228,5	91,1	20,2	18,8	-2,1	-1,8
România	155,7	108,4	11,6	12,8	2,3	1,0
Ucraina	108,3	90,1	9,7	8,9	0,1	-1,0
China	106,0	93,9	9,1	8,7	2,1	-0,6
Germania	97,9	122,2	6,5	8,0	-1,3	1,4
Italia	73,7	119,4	5,0	6,1	-0,1	1,0
Turcia	69,3	74,8	7,5	5,7	0,2	-1,9
Belarus	35,0	79,1	3,6	2,9	-0,6	-0,7
Polonia	28,4	108,3	2,1	2,3	-0,3	0,2
Austria	28,1	82,0	2,8	2,3	1,3	-0,5
Franța	27,3	95,2	2,3	2,2	0,5	-0,1
Ungaria	22,0	88,1	2,0	1,8	0,4	-0,2
Statele Unite ale Americii	19,0	130,1	1,2	1,6	0,0	0,4
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	17,3	135,7	1,0	1,4	-0,2	0,4
Republica Ceha	15,7	118,1	1,1	1,3	0,1	0,2
Bulgaria	15,2	79,2	1,5	1,3	0,4	-0,3
Olanda	12,6	121,5	0,8	1,0	0,0	0,2

	Ianuarie-martie 2014		Pondere, %		Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2013	2014	2013	2014
Spania	12,2	133,7	0,7	1,0	0,0	0,2
India	9,9	116,4	0,7	0,8	0,0	0,1
Coreea de Sud	8,7	165,8	0,4	0,7	-0,3	0,3
Elveția	8,4	126,7	0,5	0,7	-0,2	0,1
Belgia	7,8	101,5	0,6	0,6	-0,1	0,0
Japonia	7,4	87,2	0,7	0,6	0,1	-0,1
Kazahstan	7,3	101,6	0,6	0,6	0,1	0,0
Grecia	5,5	57,3	0,8	0,5	0,1	-0,3
Uzbekistan	5,0	116,1	0,3	0,4	0,2	0,1
Taiwan, provincie a Chinei	4,7	121,6	0,3	0,4	0,0	0,1
Suedia	4,3	62,5	0,6	0,4	0,3	-0,2
Slovacia	4,2	82,0	0,4	0,3	0,1	-0,1
Vietnam	4,1	80,8	0,4	0,3	0,1	-0,1
Israel	4,0	92,5	0,3	0,3	-0,4	0,0
Danemarca	3,9	112,8	0,3	0,3	0,1	0,0
Brazilia	3,8	163,1	0,2	0,3	-0,1	0,1
Slovenia	3,7	142,3	0,2	0,3	0,0	0,1
Malaysia	3,5	131,8	0,2	0,3	0,1	0,1
Serbia	3,1	112,6	0,2	0,3	0,1	0,0

Analiza evoluției importurilor pe țări în ianuarie-martie 2014, comparativ cu perioada similară din anul 2013 relevă, că majorarea livrărilor din Germania (+22,2%), România (+8,4%), Italia (+19,4%), Statele Unite ale Americii (+30,1%), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (+35,7%), Coreea de Sud (+65,8%), Polonia (+8,3%), Republica Cehă (+18,1%), Olanda (+21,5%), Spania (+33,7%), India (+16,4%), Elveția (+26,7%), Uzbekistan (+16,1%), Taiwan, provincie a Chinei (+21,6%), Brazilia (+63,1%), Slovenia (+42,3%) și Malaysia (+31,8%) a contribuit la creșterea pe total importuri cu 6,0%.

Totodată, s-au diminuat importurile din Turcia (-25,2%), Federația Rusă (-8,9%), Ucraina (-9,9%), Belarus (-20,9%), China (-6,1%), Austria (-18,0%), Bulgaria (-20,8%), Grecia (-42,7%), Ungaria (-11,9%), Suedia (-37,5%), Franța (-4,8%), Japonia (-12,8%), Slovacia (-18,0%), Vietnam (-19,2%), atenuînd astfel creșterea pe total importuri cu 7,9%.

Importurile de mărfuri structurate conform Clasificării Standard de Comerț Internațional se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie 2014		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2013	2014	2013	2014
IMPORT – total	1218,2	98,0	100,0	100,0	3,2	-2,0
din care:						
Produse alimentare și animale vii	133,9	102,0	10,6	11,0	1,0	0,2
Animale vii	3,4	de 2,5 ori	0,1	0,3	0,0	0,2
Carne și preparate din carne	8,9	116,4	0,6	0,7	0,0	0,1
Produse lactate și ouă de păsări	11,8	109,8	0,9	1,0	0,2	0,1
Pește, crustacee, moluște	11,5	95,0	1,0	0,9	0,0	-0,1
Cereale și preparate pe bază de cereale	22,5	100,8	1,8	1,9	0,1	0,0
Legume și fructe	32,9	90,2	2,9	2,7	0,5	-0,3
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	5,6	91,6	0,5	0,5	0,0	0,0

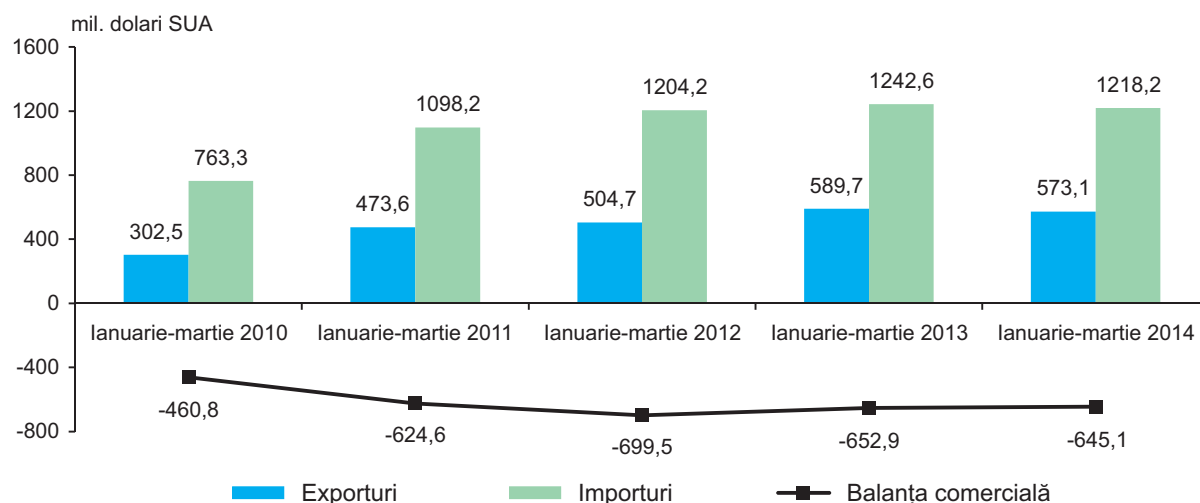
	Ianuarie-martie 2014		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2013	2014	2013	2014
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	12,6	101,2	1,0	1,0	0,0	0,0
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinate)	6,6	123,9	0,4	0,5	0,2	0,1
Produse și preparate alimentare diverse	18,1	108,4	1,4	1,5	0,0	0,1
Băuturi și tutun	17,3	79,3	1,8	1,4	0,2	-0,4
Băuturi (alcoolice și nealcoolice)	9,9	76,6	1,1	0,8	0,4	-0,3
Tutun brut și prelucrat	7,4	83,3	0,7	0,6	-0,2	-0,1
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	35,2	104,1	2,7	2,9	0,3	0,1
Semințe și fructe oleaginoase	13,0	109,1	1,0	1,1	0,2	0,1
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	1,7	102,2	0,1	0,1	0,0	0,0
Lemn și plută	5,1	113,0	0,4	0,4	0,0	0,0
Fibre textile (cu excepția lînii în fuior și a lînii pieptănate) și deșeurile lor (neprelucrate în fire sau țesături)	3,4	131,8	0,2	0,3	0,0	0,1
Îngrășămintele naturale și minerale naturale (exclusiv cărbune, petrol și pietre prețioase)	2,2	75,5	0,2	0,2	0,1	-0,1
Minerale metalifere și deșeuri de metale	0,2	178,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	9,5	95,2	0,8	0,8	0,0	0,0
Combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate	298,7	89,6	26,8	24,5	-1,4	-2,8
Cărbune, cocs și brichete	1,4	40,8	0,3	0,1	-0,1	-0,2
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	112,0	91,6	9,8	9,2	-0,2	-0,8
Gaz și produse industriale obținute din gaz	172,0	88,3	15,7	14,1	-1,3	-1,8
Energie electrică	13,3	102,7	1,0	1,1	0,2	0,0
Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală	2,6	89,2	0,2	0,2	0,0	0,0
Uleiuri și grăsimi de origine animală	0,2	75,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate	2,1	94,8	0,2	0,2	0,0	0,0
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	178,1	100,7	14,2	14,6	2,2	0,1
Produse chimice organice	3,2	70,3	0,4	0,3	0,1	-0,1
Produse chimice anorganice	3,0	84,9	0,3	0,2	0,2	0,0
Produse tanante și colorante	5,0	103,4	0,4	0,4	0,0	0,0
Produse medicinale și farmaceutice	58,1	108,2	4,3	4,8	0,7	0,3
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	29,6	91,3	2,6	2,4	0,5	-0,2
Îngrășămintele minerale sau chimice	17,2	96,2	1,4	1,4	0,4	-0,1
Materiale plastice sub forme primare	11,4	104,1	0,9	0,9	0,0	0,0
Materiale plastice prelucrate	19,6	119,3	1,3	1,6	0,1	0,3
Alte materiale și produse chimice	31,0	95,2	2,6	2,6	0,2	-0,1
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă	201,1	100,8	16,1	16,5	0,1	0,1
Piele, altă piele și blană prelucrate	7,6	154,4	0,4	0,6	0,0	0,2

	Ianuarie-martie 2014		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie		ianuarie-martie	
			2013	2014	2013	2014
Cauciuc prelucrat	15,1	97,8	1,3	1,2	-0,2	0,0
Articole din lemn (exclusiv mobilă)	13,4	120,5	0,9	1,1	0,0	0,2
Hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton	21,7	97,4	1,8	1,8	0,2	-0,1
Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe	58,7	97,7	4,8	4,8	-0,6	-0,1
Articole din minerale nemetalice	25,4	97,8	2,1	2,1	0,3	-0,1
Fier și oțel	25,1	89,8	2,3	2,1	0,0	-0,2
Metale neferoase	9,9	de 2,5 ori	0,3	0,8	0,0	0,5
Articole prelucrate din metal	24,2	86,9	2,2	2,0	0,4	-0,3
Mașini și echipamente pentru transport	249,9	104,6	19,2	20,5	0,5	0,9
Mașini generatoare de putere și echipamentele lor	2,8	68,9	0,3	0,2	-0,1	-0,1
Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice	40,3	153,2	2,1	3,3	-0,2	1,1
Mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor	1,1	94,2	0,1	0,1	0,0	0,0
Mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini	32,4	108,9	2,4	2,6	0,2	0,2
Mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor	11,1	72,7	1,2	0,9	0,6	-0,3
Aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii	25,3	79,4	2,6	2,1	1,0	-0,5
Mașini și aparate electrice și părți ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale mașinilor și aparatelor de uz casnic)	72,7	100,9	5,8	6,0	-0,5	0,0
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pernă de aer)	59,4	104,0	4,6	4,9	-0,3	0,2
Alte echipamente de transport	4,8	de 3,8 ori	0,1	0,4	-0,2	0,3
Articole manufacturate diverse	101,4	97,3	8,4	8,4	0,3	-0,2
Construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat	6,8	93,6	0,6	0,6	0,0	0,0
Mobilă și părțile ei	14,4	99,5	1,2	1,2	-0,1	0,0
Articole de voiaj; sacoșe și similare	1,9	158,2	0,1	0,2	0,0	0,1
Îmbrăcăminte și accesorii	24,0	100,2	1,9	2,0	0,3	0,0
Încălțăminte	7,6	96,4	0,6	0,6	-0,2	0,0
Instrumente și aparate, profesionale, științifice și de control	11,0	92,2	1,0	0,9	0,2	-0,1
Aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii	2,3	97,4	0,2	0,2	0,1	0,0
Alte articole diverse	33,4	94,8	2,8	2,7	0,0	-0,2

În ianuarie-martie 2014, comparativ cu aceeași perioadă din anul 2013 au sporit importurile de mașini și aparate specializate pentru industriile specifice (+53,2%), metale neferoase (de 2,5 ori), produse medicinale și farmaceutice (+8,2%), materiale plastice prelucrate (+19,3%), vehicule rutiere (+4,0%), mașini și aparatele industriale cu aplicații generale (+8,9%), articole din lemn, exclusiv mobilă (+20,5%), piele și blănuri prelucrate (+54,4%), animale vii (de 2,5 ori), semințe și fructe oleaginoase (+9,1%), produse lactate și ouă de păsări (+9,8%), carne și preparate din carne (+16,4%), hrana destinată animalelor (+23,9%), fibre textile și deșeurile lor (+31,8%), articole de voiaj; sacoșe și similare (+58,2%), favorizând astfel creșterea pe total importuri cu 3,8%.

Totodată, au scăzut importurile de gaz și produse industriale obținute din gaz (-11,7%), petrol și produse petroliere (-8,4%), aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii (-20,6%), legume și fructe (-9,8%), articole prelucrate din metal (-13,1%), mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor (-27,3%), băuturi alcoolice și nealcoolice (-23,4%), uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare (-8,7%), fier și oțel (-10,2%), cărbune, cocs și brichete (-59,2%), fire, țesături, articole textile (-2,3%), articole din minerale nemetale (-2,2%), hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton (-2,6%), îngrășăminte minerale sau chimice (-3,8%), pește, crustacee și moluște (-5,0%), instrumente și aparate, profesionale, științifice și de control (-7,8%), tutun brut și prelucrat (-16,7%), produse chimice organice (-29,7%), mașini generatoare de putere și echipamentele lor (-31,1%), îngrășăminte naturale și minerale naturale (-24,5%), atenuând astfel creșterea pe total importuri cu 5,9%.

Tendențele comerțului exterior

Decalajul considerabil în evoluția exporturilor și importurilor a determinat acumularea în ianuarie-martie 2014 a unui **deficit al balanței comerciale** în valoare de 645,1 mil. dolari SUA, cu 7,8 mil. dolari SUA (-1,2%) mai puțin față de cel înregistrat în perioada corespunzătoare din anul 2013. Cu țările Uniunii Europene (UE-28) balanța comercială s-a încheiat cu un deficit de 230,3 mil. dolari SUA (în ianuarie-martie 2013 – 253,2 mil. dolari SUA), iar cu țările CSI - de 203,3 mil. dolari SUA (în ianuarie-martie 2013 – 180,6 mil. dolari SUA).

Balanța comercială cu principalele țări se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie		Ianuarie-martie 2014 în % față de ianuarie-martie 2013
	2013	2014	
BALANȚA COMERCIALĂ – total, mil. dolari SUA	-652,9	-645,1	98,8
din care:			
Federația Rusă	-67,3	-114,8	170,3
China	-112,2	-104,7	93,3
Ucraina	-88,8	-78,2	88,2
Germania	-58,6	-63,5	108,4
România	-61,0	-62,1	101,9
Turcia	-52,3	-44,5	85,1
Austria	-31,3	-21,8	69,8
Ungaria	-17,6	-19,2	109,0
Statele Unite ale Americii	-6,7	-13,9	de 2,1 ori
Franța	-16,5	-12,9	78,4
Belarus	-23,3	-12,2	52,3
Polonia	-7,2	-11,3	157,1
Spania	-6,7	-10,3	152,6
India	-8,5	-9,8	116,2
Republica Cehă	-6,2	-9,5	153,1
Coreea de Sud	-5,3	-8,7	166,2

	Ianuarie-martie		ianuarie-martie 2014 în % față de ianuarie-martie 2013
	2013	2014	
Japonia	-8,5	-7,4	86,9
Olanda	-6,1	-7,1	115,4
Bulgaria	-13,6	-4,7	34,8
Belgia	-6,2	-4,6	74,7
Taiwan, provincie a Chinei	-3,9	-4,1	106,9
Suedia	-6,3	-3,9	60,7
Brazilia	-2,3	-3,8	162,6
Danemarca	-3,2	-3,7	113,0
Slovenia	-2,2	-3,6	161,7
Israel	-3,8	-3,5	89,7
Malaysia	-2,6	-3,5	131,9
Uzbekistan	-2,5	-2,9	114,2
Serbia	-2,4	-2,7	107,5
Slovacia	-3,2	-2,3	75,0
Vietnam	-5,0	-2,3	45,7
Elveția	-4,8	-2,1	43,1
Italia	-20,5	-0,4	1,9
Letonia	-0,1	0,2	x
Kazahstan	-1,6	1,3	x
Lituania	1,3	1,3	101,5
Cipru	0,8	1,6	190,4
Azerbaidjan	1,6	1,8	114,0
Hong Kong, RAS a Chinei	-1,5	2,1	x
Irak	3,1	2,3	74,6
Georgia	4,0	4,2	104,1
Noua Zeelandă	8,5	6,5	75,7
Grecia	3,7	7,5	de 2,0 ori
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	15,2	8,0	52,5

Balanța comercială pe principalele grupe de mărfuri, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie		ianuarie-martie 2014 în % față de ianuarie-martie 2013
	2013	2014	
BALANȚA COMERCIALĂ – total, mil. dolari SUA	-652,9	-645,1	98,8
din care:			
Produse alimentare și animale vii	-20,9	5,2	x
Animale vii	0,0	-2,5	de 94,2 ori
Carne și preparate din carne	-2,6	-8,1	de 3,1 ori
Produse lactate și ouă de păsări	-8,3	-9,0	109,8
Pește, crustacee, moluște	-12,2	-11,4	94,3
Cereale și preparate pe bază de cereale	-2,4	24,3	x
Legume și fructe	34,3	39,8	116,2
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	1,1	-0,9	x
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	-11,1	-10,7	97,0
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinate)	-3,6	1,5	x
Produse și preparate alimentare diverse	-16,1	-17,8	110,5
Băuturi și tutun	46,9	27,4	58,3
Băuturi (alcoolice și nealcoolice)	50,2	31,1	61,9
Tutun brut și prelucrat	-3,3	-3,7	112,6

	Ianuarie-martie		Ianuarie-martie 2014 în % față de ianuarie-martie 2013
	2013	2014	
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	40,7	18,5	45,5
Piei crude, piei tăbăcite și blănuri brute	1,5	1,3	89,3
Semințe și fructe oleaginoase	40,7	28,9	70,8
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	-0,2	0,1	x
Lemn și plută	-4,4	-4,8	110,2
Pastă de hîrtie și deșeuri de hîrtie	0,4	0,3	71,7
Fibre textile (cu excepția lînii în fuior și a lînii pieptănate) și deșeurile lor (neprelucrate în fire sau țesături)	-2,4	-3,3	135,4
Îngrășăminte naturale și minerale naturale (exclusiv cărbune, petrol și pietre prețioase)	-1,6	-0,1	5,0
Minereuri metalifere și deșeuri de metale	15,6	4,9	31,1
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	-8,9	-8,8	98,4
Combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate	-328,6	-294,9	89,7
Cărbune, cocs și brichete	-3,3	-1,4	40,7
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	-119,8	-108,5	90,5
Gaz și produse industriale obținute din gaz	-192,6	-171,7	89,2
Energie electrică	-12,9	-13,3	102,7
Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală	11,2	27,6	de 2,5 ori
Uleiuri și grăsimi de origine animală	-0,3	-0,2	75,3
Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate	11,9	28,0	de 2,3 ori
Alte uleiuri și grăsimi animale sau vegetale prelucrate; ceară de origine animală sau vegetală	-0,4	-0,2	61,3
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	-134,8	-128,6	95,4
Produse chimice organice	-4,2	-2,2	54,4
Produse chimice anorganice	-3,5	-2,9	84,0
Produse tanante și colorante	-4,0	-4,8	118,9
Produse medicinale și farmaceutice	-29,9	-21,4	71,5
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	-18,8	-20,8	110,7
Îngrășăminte minerale sau chimice	-17,9	-17,2	96,2
Materiale plastice sub forme primare	-9,8	-10,7	108,8
Materiale plastice prelucrate	-14,4	-17,8	123,8
Alte materiale și produse chimice	-32,3	-30,8	95,3
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă	-126,1	-156,3	123,9
Piele, altă piele și blană prelucrate	-4,4	-7,1	161,3
Cauciuc prelucrat	-11,3	-12,1	106,9
Articole din lemn (exclusiv mobilă)	-9,1	-11,7	127,9
Hîrtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hîrtie sau din carton	-17,1	-18,4	108,0
Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe	-40,0	-42,7	106,6
Articole din minerale nemetalice	-17,3	-12,8	73,8
Fier și oțel	-26,1	-24,0	92,1
Metale neferoase	-3,2	-9,3	de 2,9 ori
Articole prelucrate din metal	2,4	-18,2	x
Mașini și echipamente pentru transport	-151,4	-169,9	112,2
Mașini generatoare de putere și echipamentele lor	-2,2	-1,6	69,1
Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice	-22,5	-36,4	161,9

	Ianuarie-martie		Ianuarie-martie 2014 în % față de ianuarie-martie 2013
	2013	2014	
Mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor	0,2	-0,4	x
Mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini	-17,8	-23,6	132,0
Mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor	-15,2	-11,0	72,5
Aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii	-31,1	-24,2	77,8
Mașini și aparate electrice și părți ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale mașinilor și aparatelor de uz casnic)	-19,6	-14,5	73,7
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pernă de aer)	-42,6	-53,6	125,8
Alte echipamente de transport	-0,6	-4,6	de 7,9 ori
Articole manufacturate diverse	9,9	25,6	de 2,6 ori
Construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat	-5,1	-5,9	113,8
Mobilă și părțile ei	9,3	12,6	135,2
Articole de voiaj; sacoșe și similare	3,3	2,6	80,1
Îmbrăcăminte și accesorii	34,6	43,5	125,6
Încălțăminte	2,0	1,5	73,5
Instrumente și aparate, profesionale, științifice și de control	-8,5	-2,2	26,4
Aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii	-1,9	-2,1	107,4
Alte articole diverse	-23,8	-24,4	102,6

Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi în ianuarie-martie 2014 a fost de 47,0% față de 47,5% în perioada corespunzătoare din anul 2013.

Persoanele fizice au importat în ianuarie-martie 2014 mărfuri și produse în valoare de 31,0 mil. dolari SUA, cu 19,6% mai puțin decât în aceeași perioadă din anul 2013. Diminuarea importurilor a fost condiționată de reducerea livrărilor de autoturisme și autovehicule (-23,0%), cărora le-au revenit 88,3% din importurile realizate de persoanele fizice.

IV. PREȚURI

Evoluția prețurilor în economia națională în ianuarie-martie 2014 în comparație cu perioadele corespunzătoare ale anilor precedenți se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie în % față de aceeași perioadă a anului precedent				
	2010	2011	2012	2013	2014
Indicele prețurilor de consum	105,8	106,1	106,2	104,4	105,4
Indicele prețurilor producătorului producției industriale	108,6	104,7	103,5	102,9	104,9
Indicele prețurilor de vânzare a produselor agricole	120,6	117,3	99,6	110,4	84,8
Indicele prețurilor la lucrările de construcții- montaj	98,6	107,3	109,4	110,6	109,1

Prețurile de consum în luna martie 2014 față de decembrie 2013 au crescut cu 1,6 la sută (în martie 2013 față de decembrie 2012 a fost o creștere a prețurilor de 1,2 la sută).

Pe parcursul trimestrului I al anului 2014 prețurile la produsele alimentare s-au majorat în medie cu 2,5 la sută, inclusiv la: struguri – cu 19,6%, legume proaspete – cu 15,5% (în special: ceapă uscată – cu 39,2%, varză – cu 33,8%, morcovi – cu 29,8%, vinete – cu 17,3%, ardei grași – cu 7,3%, ciuperci proaspete – cu 7,1%, tomate – cu 6,0%, castraveți – cu 5,9%, usturoi – cu 4,5%), fructe exotice – cu 13,6%, fructe sămânțoase – cu 12,6%, lapte și produse lactate – cu 4,1% (inclusiv: brânză din lapte de vacă – cu 5,3%, smântână și produse din lapte acru – cu câte 3,9%, lapte integral – cu 3,8%, cașcaval și brânză – cu 3,5%), unt țărănesc – cu 4,1%, pește proaspăt și conserve din pește – cu câte 2,7%, mezeluri de calitate superioară – cu 2,1%.

La mărfurile nealimentare prețurile au crescut – cu 1,5 la sută. S-au observat creșteri ale prețurilor la: gaz lichefiat ambalat în butelii – cu 4,5%, carburanți pentru automobile – cu 4,3%, biciclete – cu 3,9%, obiecte de igienă și igienă – cu 3,6%, scurte pentru bărbați – cu 2,7%, mașini de cusut și instrumente pentru igiena personală – cu câte 2,6%, aparate foto și de filmat – cu 2,5%, pantofi pentru bărbați și femei, detergenți, materiale de construcție, aparate de aer condiționat – cu câte 1,5% și țigări – cu 2,5%.

În perioada de raport prețurile și tarifele la serviciile prestate populației s-au majorat cu 0,5 la sută. Majorare mai semnificativă a tarifelor medii a fost înregistrată la: plata pentru polița de asigurare medicală obligatorie – cu 22,2%, serviciile hoteliere – cu 6,8%, chiria în căminele studentești – cu 6,7%, serviciile transportului aerian – cu 4,8%, serviciile poștale – cu 4,4%, plata pentru televiziunea prin cablu – cu 3,7%, închirierea apartamentelor – cu 2,9%, serviciile transportului feroviar internațional – cu 2,6%, serviciile taximetrelor – cu 2,4%, serviciile pentru igiena personală și plata pentru întreținerea copiilor la creșe și grădinițe – cu câte 1,7%.

Totodată, în perioada de raport au scăzut prețurile la unele produse și mărfuri: ouă de găină – cu 21,3%, zahăr tos – cu 6,8%, ulei vegetal – cu 4,6%, carne de porc – cu 2,7%, subproduse și preparate din carne – cu câte 1,1%, îmbrăcăminte din blănuri pentru bărbați – cu 1,6%, cizme de iarnă pentru femei și copii – cu 1,3% și respectiv 1,0%, cărbune de pământ – cu 0,9%.

Nivelul inflației în ianuarie-martie 2014

	Lunar (+) / (-) față de luna precedentă, %				În % față de luna decembrie 2013			
	Total	Produse alimentare	Mărfuri nealimentare	Servicii	Total	Produse alimentare	Mărfuri nealimentare	Servicii
Ianuarie	0,8	1,4	0,4	0,3	0,8	1,4	0,4	0,3
Februarie	0,5	0,7	0,7	0,2	1,3	2,1	1,1	0,5
Martie	0,3	0,4	0,4	0,1	1,6	2,5	1,5	0,5

Prețurile producătorului în industrie în ianuarie-martie 2014, pe ansamblul activităților industriale, s-au majorat cu 4,9% față de ianuarie-martie 2013, urmare creșterii prețurilor de livrare pe piața internă cu 3,2% și pe piața externă – cu 9,0%.

În luna martie 2014 în raport cu luna februarie curent prețurile producției industriale s-au majorat cu 0,7%, cu 1,9% – față de decembrie 2013 și cu 5,2% – față de martie 2013.

Evoluția indicilor prețurilor producției industriale pe principalele tipuri de activități și pe destinațiile de livrări se prezintă astfel:

	Martie 2014 în % față de:			Ianuarie-martie 2014 în % față de ianuarie-martie 2013
	februarie 2014	decembrie 2013	martie 2013	
Industrie, total	100,7	101,9	105,2	104,9
inclusiv livrat pe piața: internă	100,4	101,6	103,4	103,2
externă	101,4	102,8	109,6	109,0
Industria extractivă, total	101,8	103,1	103,0	101,3
inclusiv livrat pe piața: internă	101,9	103,1	101,7	100,0
externă	100,3	103,0	124,8	122,7
Industria prelucrătoare, total	100,7	102,1	106,2	105,9
inclusiv livrat pe piața: internă	100,5	101,8	104,6	104,4
externă	101,4	102,8	109,5	108,9
din care: industria alimentară	100,6	102,9	104,5	104,0
inclusiv livrat pe piața: internă	100,4	102,8	103,3	102,8
externă	101,4	103,2	108,5	107,7
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	100,0	100,0	97,5	97,5
din care:				
producția, transportul și distribuția energiei electrice	100,0	100,0	100,0	100,0
furnizarea de abur și aer condiționat	100,0	100,0	93,9	93,9

Industria extractivă în ianuarie-martie 2014 a marcat creșterea prețurilor față de ianuarie-martie 2013 cu 1,3%, datorită majorării acestora pe piața externă – cu 22,7%.

Industria prelucrătoare în ansamblu a marcat creșterea prețurilor cu 5,9%. În special, în industria alimentară prețurile s-au majorat cu 4,0%, iar în activitățile componente: prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor – cu 12,2%, fabricarea produselor lactate – cu 11,5%, fabricarea vinurilor din struguri – cu 6,8%, fabricarea pâinii; fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie – cu 5,4%, distilarea, rafinarea și mixarea băuturilor alcoolice – cu 4,1%, producția, prelucrarea și conservarea cărnii și a produselor din carne – cu 3,6%, ș.a.

S-au majorat prețurile în perioada vizată și în alte activități ale industriei prelucrătoare cum sunt: fabricarea produselor de tutun – cu 12,6%, fabricarea de articole de îmbrăcăminte – cu 10,8%, fabricarea bijuteriilor, imitațiilor de bijuterii și articolelor similare – cu 10,5%, fabricarea hîrtiei și a produselor din hîrtie – cu 8,6%, fabricarea sticlei și a articolelor din sticlă – cu 8,5%, prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite – cu 7,9%, fabricarea vopselelor, lacurilor, cernelii tipografice și masticurilor – cu 7,5%, fabricarea de mobilă – cu 6,6%, industria metalurgică – cu 6,2%, fabricarea produselor textile – cu 5,6%, fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice – cu 5,3%, fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a – cu 4,5%, fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice – cu 3,2%, fabricarea încălțămintei – cu 2,9%, fabricarea produselor farmaceutice de baza și a preparatelor farmaceutice – cu 0,3%, etc.

Totodată, s-a înregistrat diminuarea prețurilor comparativ cu ianuarie-martie 2013 în următoarele activități: fabricarea produselor de morărit, a amidonului și produselor din amidon – cu 5,0%, fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale – cu 2,7%, fabricarea cărămizilor, țiglelor și altor produse pentru construcții, din argilă arsă – cu 2,1%, etc.

În *sectorul energetic* pe parcursul perioadei de raport prețurile au descrescut în medie cu 2,5%, inclusiv la furnizarea de abur și aer condiționat cu 6,1%, iar la producția, transportul și distribuția energiei electrice prețurile au rămas la nivelul perioadei corespunzătoare a anului precedent.

Pe *Principalele Grupe Industriale* (conform recomandărilor UE) prețurile au evoluat în felul următor: în luna martie comparativ cu luna februarie curent prețurile s-au majorat în industria bunurilor de uz curent cu 0,9%, în industria bunurilor de capital – cu 0,8%; în industria bunurilor intermediare (exclusiv sectorul energetic) cu – 0,5%, în industria bunurilor de folosință îndelungată prețurile s-au micșorat cu 0,4%, iar la activități și bunuri legate de energie prețurile au rămas la nivelul celor din luna februarie curent.

Comparativ cu luna decembrie 2013 prețurile s-au majorat în industria bunurilor de folosință îndelungată cu 2,7%, în industria bunurilor intermediare (exclusiv sectorul energetic) – cu 2,5%, în industria bunurilor de uz curent – cu 2,1%, la activități și bunuri legate de energie – cu 0,1%; în industria bunurilor de capital prețurile s-au micșorat față de luna decembrie 2013 cu 0,3%.

Indicii prețurilor producției industriale pe Principalele Grupe Industriale în detaliu se prezintă în tabelul următor:

	Martie 2014 în % față de:	
	februarie 2014	decembrie 2013
Industrie – total	100,7	101,9
inclusiv livrat pe piața: internă	100,4	101,6
externă	101,4	102,8
Industria bunurilor intermediare (excepție energie)	100,5	102,5
inclusiv livrat pe piața: internă	100,8	102,9
externă	98,8	100,7
Industria bunurilor de capital	100,8	99,7
inclusiv livrat pe piața: internă	100,6	102,4
externă	101,3	95,6
Industria bunurilor de folosință îndelungată	99,6	102,7
inclusiv livrat pe piața: internă	99,5	100,5
externă	100,1	110,0
Industria bunurilor de uz curent	100,9	102,1
inclusiv livrat pe piața: internă	100,4	101,3
externă	101,8	103,4
Activități și bunuri legate de energie	100,0	100,1

Indicele prețurilor de vânzare a produselor agricole de către întreprinderile agricole¹ se caracterizează prin următoarele date:

	ianuarie-martie în % față de aceeași perioadă a anului precedent				
	2010	2011	2012	2013	2014
Total produse agricole	120,6	117,3	99,6	110,4	84,8
din care:					
produse vegetale	145,2	131,3	89,8	120,5	74,8
produse animaliere	103,5	93,0	113,8	94,9	113,2

În ianuarie-martie 2014 prețurile producătorului la produsele vegetale au scăzut față de perioada respectivă a anului 2013 în medie cu 25,2%. Esențial s-au micșorat prețurile la culturile cerealiere și leguminoase boabe – cu 32,5% (din care: la porumb (exclusiv semințe de soi) – cu 40,2%, grâu (exclusiv semințe de soi) – cu 20,3%), floarea soarelui (exclusiv semințe de soi) – cu 26,0%. Totodată, au crescut prețurile de vânzare la cartofi – cu 68,4%, legume - cu 52,3%, fructe - cu 36,5%.

La produsele *animaliere* prețurile de vânzare au crescut cu 13,2%, din care: la vite și păsări în masă vie – cu 10,5% (la ovine și caprine – cu 37,7%, păsări – cu 22,4%, porcine – cu 11,8%), ouă alimentare – cu 37,3%, lapte – cu 3,4%. Nesemnificativ au scăzut prețurile la bovine (în masă vie) - cu 0,6%.

Prețurile în construcții. În trimestrul I 2014 indicele prețurilor la lucrările de construcții-montaj în total pe economia a constituit 109,1% față de perioada respectivă a anului 2013.

În profil pe sectoarele economiei naționale creșterea mai semnificativă a prețurilor în trimestrul de referință față de perioada respectivă a anului 2013 a fost marcată în următoarele domenii: agricultură (cu 9,9%), industria prelucrătoare (cu 9,6%), electroenergetica (cu 9,5%).

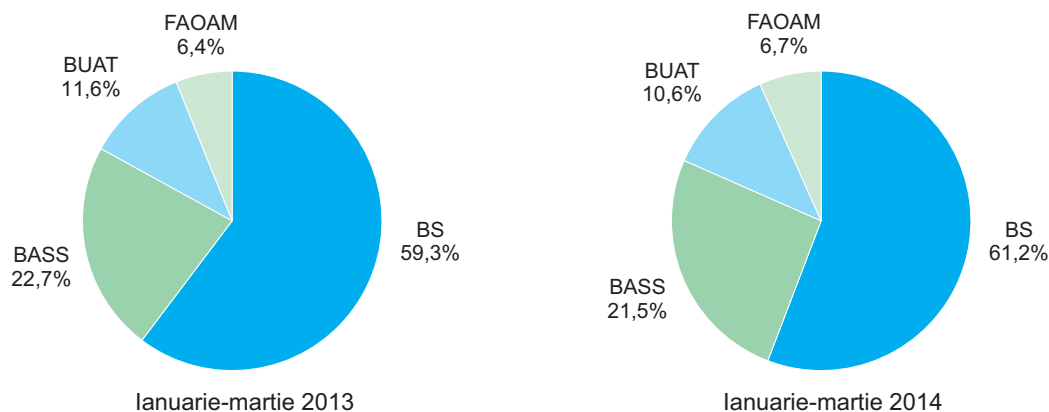
¹ Întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste

V. FINANȚE

5.1. Executarea bugetului public național¹

În ianuarie-martie 2014 la bugetul public național, au fost acumulate venituri în sumă de 8413,2 mil. lei, fiind cu 4,2% sub nivelul veniturilor prevăzute pe perioada de gestiune și depășind cu 11,9% veniturile acumulate în ianuarie-martie 2013. Din suma totală a veniturilor bugetului public național 61,2% revin veniturilor administrate de bugetul de stat (BS), 21,5% – veniturilor administrate de bugetul asigurărilor sociale de stat (BASS), 10,6% – veniturilor administrate de bugetele unităților administrativ-teritoriale (BUAT) și 6,7% – veniturilor administrate de fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală (FAOAM), față de 59,3%, 22,7%, 11,6% și 6,4% în ianuarie-martie 2013 respectiv.

Structura veniturilor bugetului public național

Veniturile fiscale au însumat 7426,7 mil. lei (88,3% din total încasări), fiind cu 3,7% sub prevederile perioadei de analiză și cu 10,5% superioare veniturilor acumulate în ianuarie-martie 2013. Nivelul prevăzut nu a fost atins la colectarea impozitelor interne pe mărfuri și servicii (90,7%), primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală (92,8%) și contribuțiilor de asigurări sociale obligatorii de stat (97,9%). Totodată, sarcina de colectare a fost depășită la colectarea impozitelor asupra comerțului internațional și asupra operațiunilor externe (116,3%), impozitelor pe venit (108,6%), impozitelor pe proprietate (105,2%). Majorarea veniturilor executate în ianuarie-martie 2014, comparativ cu cele executate în perioada similară a anului 2013, a fost condiționată de creșterea tuturor componentelor veniturilor fiscale.

Încasările nefiscale au constituit 378,5 mil. lei (4,5% din total încasări), depășind atât nivelul prevăzut (de 1,9 ori) cât și realizările perioadei respective ale anului precedent (cu 0,6%). Toate componentele încasărilor nefiscale s-au majorat atât față de sarcinile prevăzute pe perioada de gestiune cât și față de nivelul executat în ianuarie-martie 2013, cu excepția amenzilor și sancțiunilor administrative, care au fost cu 22,2% inferioare nivelului executat în ianuarie-martie 2013.

Alte venituri au constituit 608,0 mil. lei (7,2% din total încasări), fiind cu 30,5% sub nivelul prognozat și cu 44,0% superioare nivelului executat în ianuarie-martie 2013.

În trimestrul I 2014 partea de cheltuieli a bugetului public național s-a realizat în sumă de 8483,4 mil. lei, fiind cu 25,5% sub prevederile perioadei de gestiune și depășind cu 11,6% cheltuielile executate în trimestrul I 2013. Cheltuielile pentru toate tipurile de bugete au fost sub nivelul prevăzut, devieri semnificative fiind înregistrate pentru cheltuielile bugetului de stat (-34,8%) și bugetelor unităților administrativ-teritoriale (-33,9%).

Cheltuielile publice pe tipuri de bugete

	Ianuarie-martie 2014			
	milioane lei			în % față de prevăzut
	prevăzut	executat	devieri	
Cheltuieli – total	11383,4	8483,4	-2900,0	74,5
Bugetul de stat	4371,3	2851,5	-1519,8	65,2
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	3025,4	1999,1	-1026,3	66,1
Bugetul asigurărilor sociale de stat	2862,3	2807,9	-54,4	98,1
Fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală	1124,4	824,9	-299,5	73,4

¹ Conform datelor Ministerului Finanțelor

Pentru realizarea acțiunilor social-culturale au fost direcționate 73,2% din cheltuielile publice, pentru domeniile economiei naționale – 9,1%, pentru apărarea națională, organele juridice, menținerea ordinii publice și protecția civilă – 7,6%, pentru serviciile de stat cu destinație generală – 5,1%; în ianuarie-martie 2013 distribuirea a constituit respectiv 73,7%, 8,6%, 7,3% și 5,1%.

Depășirea cheltuielilor asupra veniturilor s-a soldat, în perioada de referință, cu formarea deficitului bugetar în sumă de 70,0 mil. lei față de 2604,3 mil. lei deficit prevăzut.

Veniturile și cheltuielile bugetului public național în ianuarie-martie

	Prevăzut 2014, mil. lei	Executat, mil. lei		Executat 2014 în % față de:		Structura, %		
		2013	2014	prevăzut 2014	executat 2013	prevăzut 2014	executat	
							2013	2014
Venituri – total	8779,1	7521,8	8413,2	95,8	111,9	100,0	100,0	100,0
din care:								
Venituri fiscale	7711,9	6723,4	7426,7	96,3	110,5	87,8	89,4	88,3
impozite pe venit	1148,3	838,1	1246,6	108,6	148,7	13,1	11,1	14,8
contribuții de asigurări sociale obligatorii de stat	1843,6	1706,1	1805,8	97,9	105,8	21,0	22,7	21,5
prime de asigurări obligatorii de asistență medicală	602,6	471,5	559,1	92,8	118,6	6,9	6,3	6,7
impozite pe proprietate	19,3	19,9	20,3	105,2	102,0	0,2	0,3	0,2
impozite interne pe mărfuri și servicii	3797,2	3390,6	3445,1	90,7	101,6	43,2	45,1	40,9
impozite asupra comerțului internațional și asupra operațiunilor externe	300,9	297,2	349,8	116,3	117,7	3,4	3,9	4,2
Încasări nefiscale	191,9	376,3	378,5	de 1,9 ori	100,6	2,2	5,0	4,5
alte venituri din activitatea de antreprenariat și din proprietate	57,7	162,6	172,4	de 3,0 ori	106,0	0,7	2,2	2,1
taxe și plăți administrative	130,1	156,9	161,2	123,9	102,7	1,5	2,1	1,9
amenzi și sancțiuni administrative	4,1	54,6	42,5	de 10,4 ori	77,8	0,0	0,7	0,5
alte încasări	0,0	2,2	2,4	0,0	109,1	0,0	0,0	0,0
Alte venituri	875,3	422,1	608,0	69,5	144,0	10,0	5,6	7,2
Cheltuieli – total	11383,4	7598,5	8483,2	74,5	111,6	100,0	100,0	100,0
din care:								
pentru economie	1856,9	654,3	776,1	41,8	118,6	16,3	8,6	9,1
pentru acțiunile social- culturale – total	7371,6	5596,7	6209,4	84,2	110,9	64,8	73,7	73,2
inclusiv pentru:								
învățământ	2217,3	1601,7	1685,7	76,0	105,2	19,5	21,1	19,9
ocrotirea sănătății	1390,0	899,1	1036,0	74,5	115,2	12,2	11,8	12,2
asigurare și asistență socială	3443,7	2898,8	3266,9	94,9	112,7	30,3	38,2	38,5
cultură, artă, sport și acțiuni pentru tineret	320,6	197,1	220,8	68,9	112,0	2,8	2,6	2,6
pentru apărarea națională, organele judiciare, menținerea ordinii publice, protecția civilă	828,8	552,2	643,8	77,7	116,6	7,3	7,3	7,6
pentru servicii de stat cu destinație generală	634,3	389,0	431,8	68,1	111,0	5,5	5,1	5,1
pentru activitatea economică externă	89,9	54,1	72,9	81,1	134,8	0,8	0,7	0,9
pentru deservirea datoriei de stat	136,6	128,4	131,4	96,2	102,3	1,2	1,7	1,5
alte cheltuieli	465,3	223,8	217,8	46,8	97,3	4,1	2,9	2,6
Deficit (-), excedent (+)	-2604,3	-76,7	-70,0	x	x	x	x	x

5.2. Credite, depozite și rulajul de casă¹

Credite. Soldul total al creditelor în economie la 31 martie 2014 a însumat 44048,5 mil. lei, fiind în creștere cu 21,7% față de soldul înregistrat la 31 martie 2013. Majorarea a fost condiționată atât de creșterea soldului creditelor pe termen scurt (cu 28,0%), cât și de creșterea soldului creditelor pe termen mediu și lung (cu 20,9%).

Depozite. Soldul depozitelor persoanelor fizice la 31 martie 2014 a constituit 31934,6 mil. lei, depășind cu 24,0% soldul creat la 31 martie 2013. Creșterea soldului total al depozitelor a fost generată de ambele componente, cea în valută străină avînd o dinamică mai accelerată (cu 25,7%) comparativ cu cea în monedă națională (cu 22,8%).

	Situația la 31 martie				
	milioane lei		structura, %		2014 în % față de 2013
	2013	2014	2013	2014	
Soldul creditelor – total	36190,8	44048,5	100,0	100,0	121,7
din care:					
credite pe termen scurt	4045,8	5176,8	11,2	11,8	128,0
credite pe termen mediu și lung	32145,0	38871,7	88,8	88,2	120,9
Soldul depozitelor persoanelor fizice – total	25747,9	31934,6	100,0	100,0	124,0
în monedă națională	14741,9	18097,6	57,3	56,7	122,8
în valută străină	11006,0	13837,0	42,7	43,3	125,7

Rulajul de casă. În ianuarie-martie 2014 încasările în numerar în instituțiile financiare au însumat 19694,6 mil. lei, fiind în creștere cu 11,3% față de încasările perioadei respective ale anului precedent. În mod deosebit s-au majorat încasările de la vânzarea valutei străine persoanelor fizice (cu 39,7%), urmate de încasările de la întreprinderile care prestează servicii de transport (cu 19,8%), alte încasări (cu 15,6%) și încasările de la comercializarea mărfurilor de consum, indiferent de canalul de desfacere (cu 10,1%).

În numerar s-au eliberat mijloace bănești în sumă de 18681,3 mil. lei, depășind cu 5,5% eliberările efectuate în perioada respectivă a anului 2013. Considerabil s-au majorat eliberările pentru achiziționarea produselor agricole (cu 20,4%), urmate de eliberările pentru alte scopuri (cu 15,0%), eliberările din conturile curente și din conturile de depozit ale persoanelor fizice (cu 4,2%) și eliberările pentru salarii, burse, plăți sociale, plata pensiilor, indemnizațiilor și despăgubirilor de asigurare (cu 2,9%). Concomitent eliberările pentru cumpărarea valutei străine de la persoane fizice s-au redus cu 2,5%.

	Ianuarie-martie				
	milioane lei		structura, %		2014 în % față de 2013
	2013	2014	2013	2014	
Încasări – total	17694,1	19694,6	100,0	100,0	111,3
de la comercializarea mărfurilor de consum, indiferent de canalul de desfacere	9221,2	10148,1	52,1	51,5	110,1
din plățile pentru chirie și servicii comunale	1645,5	1634,4	9,3	8,3	99,3
de la întreprinderile care prestează servicii de transport	456,3	546,5	2,6	2,8	119,8
de la vânzarea valutei străine persoanelor fizice	1106,9	1545,9	6,2	7,9	139,7
din impozite și taxe	582,9	627,7	3,3	3,2	107,7
de la întreprinderile care prestează alte servicii	1287,1	1269,3	7,3	6,4	98,6
alte încasări	3394,2	3922,7	19,2	19,9	115,6
Eliberări – total	17705,3	18681,3	100,0	100,0	105,5
pentru salarii, burse, plăți sociale, plata pensiilor, indemnizațiilor și despăgubirilor de asigurare	2328,3	2394,7	13,2	12,8	102,9
pentru achiziționarea produselor agricole	644,8	776,3	3,6	4,2	120,4
pentru cumpărarea valutei străine de la persoane fizice	7560,7	7375,0	42,7	39,5	97,5
din conturile curente și din conturile de depozit ale persoanelor fizice	1064,9	1109,9	6,0	5,9	104,2
pentru alte scopuri	6106,6	7025,4	34,5	37,6	115,0

¹ Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

5.3. Asigurări

În anul 2013 primele brute subscrise au constituit 1186,5 mil. lei, depășind cu 9,0% primele brute subscrise în anul precedent.

Despăgubirile și indemnizațiile de asigurare plătite au însumat 428,0 mil. lei, fiind în descreștere cu 0,5% față de achitățile anului 2012.

Prime brute subscrise, despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite

	Prime brute subscrise					Despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite				
	mil. lei		structura, %		2013 în % față de 2012	mil. lei		structura, %		2013 în % față de 2012
	2012	2013	2012	2013		2012	2013	2012	2013	
Total	1088,7	1186,5	100,0	100,0	109,0	430,2	428,0	100,0	100,0	99,5
inclusiv:										
Asigurări generale	1020,1	1112,9	93,7	93,8	109,1	421,0	421,2	97,9	98,4	100,0
din care:										
asigurări de vehicule terestre (altele decât feroviare) (CASCO)	192,6	213,6	17,7	18,0	110,9	121,8	121,5	28,3	28,4	99,8
asigurări de răspundere civilă auto	463,7	508,6	42,6	42,9	109,7	167,7	157,8	39,0	36,9	94,1
alte asigurări generale	363,8	390,7	33,4	32,9	107,4	131,5	141,9	30,6	33,1	107,9
Asigurări de viață	68,6	73,6	6,3	6,2	107,3	9,2	6,8	2,1	1,6	73,9
din care:										
asigurări de viață (fără asigurarea cu pensii și fără anuități)	64,6	69,5	5,9	5,9	107,6	3,2	3,2	0,7	0,8	100,0
alte asigurări de viață	4,0	4,1	0,4	0,3	102,5	6,0	3,6	1,4	0,8	60,0

În anul 2013 atât veniturile cât și cheltuielile societăților de asigurare au crescut în raport cu anul precedent cu 6,0%. Profitul acumulat până la impozitare a însumat 63,5 mil. lei, înregistrând o creștere cu 4,5% față de profitul obținut în anul 2012.

Totodată, în anul de raport, 10 societăți de asigurare au suportat pierderi în sumă de 15,9 mil. lei.

Rezultatele financiare ale societăților de asigurare

	Milioane lei		2013 în % față de 2012
	2012	2013	
Venituri – total	1614,1	1710,3	106,0
Venituri din activitatea operațională	1495,7	1575,5	105,3
din care, din activitatea de asigurare	1473,4	1544,2	104,8
Cheltuieli – total	1553,3	1646,8	106,0
Cheltuieli ale activității operaționale	1517,4	1607,9	106,0
din care, ale activității de asigurare	1240,3	1325,1	106,8
Profitul până la impozitare	60,8	63,5	104,5

5.4. Piața valorilor mobiliare¹

În ianuarie-martie 2014, în Registrul de stat al valorilor mobiliare (RSVM) au fost înregistrate 15 emisiuni suplimentare de acțiuni în volum de 812,4 mil. lei. În aceeași perioadă din RSVM au fost excluse valori mobiliare a unei societăți pe acțiuni.

În perioada de referință pe piața bursieră și extrabursieră au fost efectuate tranzacții cu valori mobiliare corporative în sumă de 134,3 mil. lei fiind inferioare cu 0,3 mil. lei (-0,2%) comparativ cu volumul tranzacțiilor efectuate în ianuarie-martie 2013.

Tranzacții cu valori mobiliare corporative

	Ianuarie-martie			
	Volumul total al valorilor mobiliare tranzacționate, mil. lei		Modificări față de perioada respectivă a anului precedent (+)/(-)	
	2013	2014	mil. lei	%
Piața bursieră	71,8	57,7	-14,1	80,4
Piața extrabursieră	62,8	76,6	13,8	122,0
Total	134,6	134,3	-0,3	99,8

¹ Conform datelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare

VI. SITUAȚIA SOCIALĂ

6.1. Nivelul de trai al populației

Veniturile disponibile ale populației. Conform datelor Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice, veniturile disponibile ale populației în anul 2013 au constituit 1681,4 lei lunar în medie pe o persoană, fiind în creștere cu 11,4% față de anul precedent. În termeni reali (cu ajustarea la indicele prețurilor de consum)¹ veniturile populației au înregistrat o creștere de 6,5%.

Veniturile disponibile ale populației

	2009	2010	2011	2012	2013
Venituri disponibile – total (medii lunare pe o persoană) lei	1166,1	1273,7	1444,7	1508,8	1681,4
inclusiv în % pe surse de formare:					
Activitatea salariată	45,3	42,6	44,7	42,7	41,6
Activitatea individuală agricolă	8,8	9,8	10,0	9,6	9,1
Activitatea individuală non-agricolă	6,5	6,8	6,8	7,2	6,9
Venituri din proprietate	0,2	0,1	0,4	0,2	0,2
Prestații sociale	17,5	18,7	18,1	19,2	19,9
din care:					
pensii	14,8	15,1	14,7	15,9	16,8
indemnizații pentru copii	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8
compensații	0,7	0,6	0,6	0,4	0,0
ajutor social	0,1	0,2	0,2	0,8	0,6
Alte venituri	21,7	22,0	20,1	21,2	22,3
din care, transferuri din afara țării	17,0	16,8	15,3	16,0	17,3
Ponderea veniturilor în natură în total venituri disponibile	10,7	11,8	11,4	11,3	10,4

Plățile salariale reprezintă cea mai importantă sursă de venit, dar cu o contribuție mai mică cu 1,1 puncte procentuale în formarea veniturilor totale disponibile, 41,6% față de 42,7% în anul 2012. Veniturile din prestații sociale sînt a doua sursă de venit după importanță și au contribuit la formarea veniturilor populației în proporție de 19,9% sau cu 0,7 p.p. mai mult față de anul precedent.

Veniturile din activitățile pe cont propriu reprezintă 16% din veniturile populației, inclusiv 9,1% sînt veniturile din activitatea individuală agricolă, iar 6,9% - din activitatea individuală non-agricolă.

Transferurile bănești din afara țării rămîn a fi o sursă semnificativă pentru bugetul gospodăriilor. În medie, acestea reprezintă 17,3% din total venituri sau cu 1,3 puncte procentuale mai mult comparativ cu anul 2012.

Veniturile populației din mediul urban sînt în medie cu 640,2 lei (de circa 1,5 ori) mai mari decît veniturile populației rurale. Totodată, populația din mediul urban dispune de venituri preponderente din salarii (53,8%) și prestații sociale (18,6%). În cazul populației din mediul rural, veniturile salariale constituie doar 28,3%, celelalte venituri sunt formate din prestații sociale (21,3%) și activități individuale agricole (17,8%).

În structura veniturilor disponibile predominante sunt veniturile bănești, cu o pondere de 89,6% în anul 2013, față de 10,4% pentru veniturile în natură. În termeni absoluți, valoarea veniturilor bănești a însumat 1507,0 lei lunar în medie pe o persoană, iar cele în natură – 174,4 lei. Veniturile bănești sunt preponderente pentru mediul urban (96,3%), iar în cazul celei din mediul rural contribuția acestora este de 82,3%.

Cheltuielile de consum ale populației. Cheltuielile medii lunare de consum ale populației în anul 2013 au constituit 1775,8 lei pe o persoană, fiind în creștere cu 11,1% față de anul precedent. În termeni reali (cu ajustarea la indicele prețurilor de consum) populația a cheltuit în medie cu 6,2% mai mult comparativ cu anul 2012.

Cheltuielile de consum ale populației

	2009	2010	2011	2012	2013
Cheltuieli de consum – total (medii lunare pe o persoană), lei	1217,4	1371,7	1534,1	1598,6	1775,8
inclusiv în % pentru:					
Produse alimentare	40,8	40,8	42,5	43,2	42,8
Băuturi alcoolice, tutun	1,8	1,8	1,8	1,7	1,5
Îmbrăcăminte, încălțăminte	12,2	10,8	10,4	10,6	10,3

¹ Indicele prețurilor de consum în anul 2013 față de anul 2012 a constituit 104,6%

	2009	2010	2011	2012	2013
Întreținerea locuinței	16,2	17,8	18,1	18,5	19,2
Dotarea locuinței	3,9	3,9	3,6	3,5	3,6
Îngrijire medicală și sănătate	6,2	6,4	5,4	5,6	5,7
Transport	4,7	5,0	5,2	4,2	4,7
Comunicații	5,0	4,6	4,4	4,4	4,2
Agrement	2,0	1,7	1,7	1,5	1,5
Învățămînt	0,5	1,3	1,1	1,0	0,8
Hoteluri, restaurante, cafenele etc.	2,5	2,2	1,9	1,7	1,5
Diverse	4,1	3,8	4,0	4,0	4,0

Cea mai mare parte a cheltuielilor a fost destinată acoperirii necesarului de consum alimentar, 42,8% sau cu 0,4 puncte procentuale mai puțin comparativ cu anul 2012. Pentru întreținerea locuinței o persoană în medie a alocat 19,2% din cheltuielile totale de consum (+0,7 p.p.), iar pentru îmbrăcăminte și încălțăminte – 10,3% (- 0,3 p.p.). Celelalte cheltuieli au fost direcționate pentru sănătate (5,7% față de 5,6% în anul 2012), transport (4,7% față de 4,2%), comunicații (4,2% față de 4,4%), dotarea locuinței (3,6% față de 3,5%), învățămînt (0,8% față de 1,0%) etc.

Minimul de existență. Mărima minimului de existență în anul 2013 a constituit în medie pe lună pentru o persoană 1612,3 lei, fiind în creștere față de anul precedent cu 6,9%¹. Pe medii de reședință, cea mai mare valoare a minimului de existență se înregistrează pentru populația din orașe mari (mun. Chișinău și Bălți) – 1747,0 lei sau cu 6,4% mai mult comparativ cu alte orașe – 1641,7 lei și cu 12,8% mai mult comparativ cu mediul rural – 1549,4 lei.

Pe categorii de populație, valoarea maximă a minimului de existență revine populației în vîrstă aptă de muncă – 1710,0 lei, și în special bărbaților – 1855,5 lei, comparativ cu 1555,1 lei în cazul femeilor.

Pentru pensionari minimul de existență a constituit 1326,9 lei și reprezintă 82,3% din valoarea medie pentru total populație. Mărima medie a pensiei lunare stabilite la 1 ianuarie 2014 a constituit 1020,6 lei, ce respectiv face posibilă acoperirea minimului de existență pentru această categorie de populație la nivel de 76,9%, iar în cazul pensiei pentru limită de vîrstă co-raportul respectiv este de 79,1%.

Valoarea minimului de existență pe categorii de populație și medii în anul 2013

medii lunare pe o persoană, lei

	Total populație	Populația în vîrstă aptă de muncă	Bărbați în vîrstă aptă de muncă	Femei în vîrstă aptă de muncă	Pensionari	Copii	inclusiv în vîrstă de:		
							pînă la 1 an	1-6 ani	7-17 ani
Total	1612,3	1710,0	1855,5	1555,1	1326,9	1534,3	611,2	1322,2	1726,3
Orașe mari	1747,0	1829,7	1992,7	1674,5	1452,0	1669,8	674,8	1472,3	1884,0
Orașe mici	1641,7	1728,1	1872,9	1576,8	1367,9	1582,6	635,5	1385,5	1772,8
Sate	1549,4	1650,3	1793,2	1489,2	1268,7	1483,3	584,2	1258,8	1672,3

Minimul de existență pentru copii constituie în medie 1534,3 lei lunar, cu o diferențiere a acestui indicator în funcție de vîrsta copilului, de la 611,2 lei pentru un copil în vîrstă de pînă la 1 an, pînă la 1726,3 lei pentru un copil în vîrstă de 7-17 ani.

Remunerarea muncii. În luna martie 2014, cîștigul salarial nominal mediu brut a fost de 3912,4 lei, înregistrând o creștere cu 7,3% față de luna martie 2013 și cu 5,2% față de luna precedentă (februarie 2014).

Indicele cîștigului salarial real pentru luna martie 2014 față de luna martie 2013 (calculat ca raport între indicele cîștigului salarial nominal brut și indicele prețurilor de consum) a fost de 101,5%.

În sfera bugetară cîștigul salarial mediu a constituit în luna martie curent 3471,1 lei (+6,6% față de martie 2013). În sectorul economic (real) cîștigul salarial în martie a înregistrat 4095,6 lei (+7,6% față de martie 2013).

Evoluția cîștigului salarial mediu lunar

	Cîștigul salarial mediu lunar al unui salariat din economia națională, lei	în % față de:	
		perioada similară a anului precedent	perioada precedentă
2012			
Trimestrul I	3193,7	110,0	94,9
Trimestrul II	3583,7	108,5	112,2
Semestrul I	3391,1	109,3	x

¹ Începînd cu anul 2013 minimul de existență se calculează conform metodologiei revizuite în baza Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 285 din 30 aprilie 2013

	Cîștigul salarial mediu lunar al unui salariat din economia națională, lei	în % față de:	
		perioada similară a anului precedent	perioada precedentă
Trimestrul III	3498,3	109,4	97,6
Ianuarie-septembrie	3426,3	109,3	x
Trimestrul IV	3631,3	107,9	103,8
Anual	3477,7	108,9	x
2013			
Trimestrul I	3478,7	108,9	95,8
Trimestrul II	3785,7	105,6	108,8
Semestrul I	3638,4	107,3	x
Trimestrul III	3833,3	109,6	101,3
Ianuarie-septembrie	3703,2	108,1	x
Trimestrul IV	3951,4	108,8	103,1
Anual	3765,1	108,3	x
2014			
ianuarie	3777,4	110,2	88,3
februarie	3717,9	109,8	98,4
martie	3912,4	107,3	105,2
Trimestrul I	3803,7	109,1	x

Cîștigul salarial mediu pe activități economice, în luna martie 2014

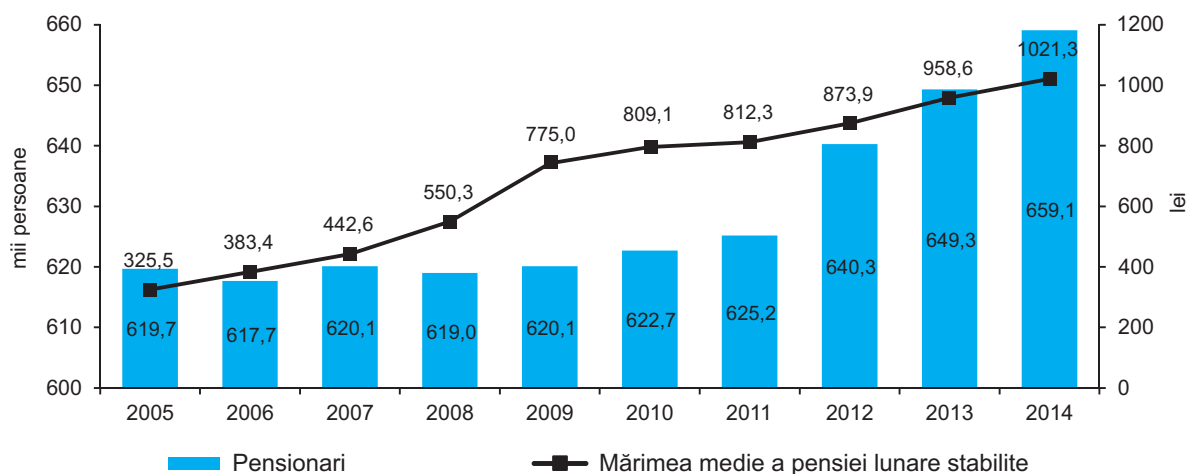
	Lei	în % față de februarie 2014	În % față de cîștigul salarial mediu pe economie în martie 2014
Total economie	3912,4	105,2	100,0
Agricultură, silvicultură și pescuit	2596,1	110,9	66,4
Industrie total	4164,1	106,6	106,4
Industria extractivă	3970,2	123,7	101,5
Industria prelucrătoare	3788,2	106,5	96,8
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	6643,9	105,6	169,8
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	4041,7	110,0	103,3
Construcții	3990,3	108,0	102,0
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	3324,6	104,0	85,0
Transport și depozitare	3692,9	104,9	94,4
Activități de cazare și alimentație publică	2663,3	104,4	68,1
Informații și comunicații	8932,0	120,4	228,3
Activități financiare și de asigurări	7963,7	118,6	203,6
Tranzacții imobiliare	3648,7	101,8	93,3
Activități profesionale, științifice și tehnice	5487,2	109,7	140,3
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	3094,4	106,6	79,1
Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	5134,3	103,4	131,2
Învățământ	3059,1	98,1	78,2
Sănătate și asistență socială	3461,5	102,4	88,5
Artă, activități de recreare și de agrement	2491,5	94,5	63,7
Alte activități de servicii	7061,3	129,0	180,5

Cîștigul salariul mediu în profil teritorial în luna martie 2014

	Lei	în % față de:		În % față de cîștigul salarial mediu pe economie în martie 2014
		martie 2013	februarie 2014	
Total	3912,4	107,3	105,2	100,0
Regiuni de dezvoltare				
Mun. Chișinău	4690,6	106,2	107,8	119,9
Nord	3185,6	109,2	102,4	81,4
Mun. Bălți	3971,9	107,4	104,0	101,5
Briceni	2571,2	109,2	103,4	65,7
Dondușeni	3256,6	110,8	97,3	83,2
Drochia	3002,8	104,0	103,5	76,8
Edineț	2709,4	110,5	105,5	69,3
Fălești	2583,9	105,8	99,6	66,0
Florești	2927,8	111,5	96,4	74,8
Glodeni	2615,9	110,3	106,9	66,9
Ocnîța	2628,4	106,1	96,2	67,2
Rîșcani	2662,9	111,2	102,7	68,1
Sîngerei	2619,1	112,1	96,9	66,9
Soroca	3276,2	113,0	107,3	83,7
Centru	3033,4	106,3	101,8	77,5
Anenii Noi	2888,7	109,1	104,2	73,8
Călărași	3068,4	102,8	103,7	78,4
Criuleni	2875,4	111,3	102,8	73,5
Dubăsari	3145,1	116,9	96,8	80,4
Hîncești	2781,8	105,3	97,1	71,1
Ialoveni	3152,7	109,2	105,5	80,6
Nisporeni	2658,8	99,7	97,2	68,0
Orhei	3040,1	102,0	98,6	77,7
Rezina	3961,9	102,7	116,9	101,3
Strășeni	3105,5	109,6	101,9	79,4
Șoldănești	2731,2	102,8	102,1	69,8
Telenești	2626,5	102,6	96,6	67,1
Ungheni	3293,3	110,2	101,4	84,2
Sud	2726,8	109,3	99,4	69,7
Basarabeasca	2659,4	108,3	99,3	68,0
Cahul	2959,8	107,5	101,6	75,7
Cantemir	2484,5	111,3	95,5	63,5
Căușeni	2553,0	107,2	96,7	65,3
Cimișlia	2885,4	116,1	104,2	73,8
Leova	2652,2	112,1	100,2	67,8
Ștefan Vodă	2665,9	111,1	98,4	68,1
Taraclia	2629,7	106,4	97,5	67,2
UTA Găgăuzia	2874,4	112,8	106,0	73,5

Pensii. Conform datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială la 1 aprilie 2014 a constituit 659,1 mii persoane sau cu 9,8 mii persoane mai mult comparativ cu 1 aprilie 2013.

Evoluția numărului pensionarilor și a mărimii medii a pensiei lunare stabilite la 1 aprilie

Mărimea medie a pensiei lunare stabilite la 1 aprilie 2014 a constituit 1021,3 lei (pînă la indexare), fiind în creștere cu 6,5 la sută față de 1 aprilie 2013.

Piața forței de muncă. Conform datelor Anchetei Forței de Muncă în anul 2013 populația economic activă a Republicii Moldova a constituit circa 1236 mii persoane.

Rata de activitate a populației de 15 ani și peste (proporția populației active de 15 ani și peste în populația totală în vîrstă de 15 ani și peste) a constituit 41,4%, atîngînd valori mai înalte în rîndul populației masculine – 44,5%, în comparație cu rata pentru femei – 38,6%. Ratele de activitate pe medii au înregistrat următoarele valori: urban – 45,6%, rural – 38,1%. Cea mai înaltă rată de activitate (60,7%) s-a înregistrat în categoria de vîrstă 40-44 ani.

Populația ocupată a fost de circa 1173 mii persoane. Repartiția pe sexe relevă că ponderea bărbaților în total populație ocupată (50,5%) a fost practic egală cu cea a femeilor (49,5%). Mediului rural i-au revenit 53,1% și celui urban – 46,9%.

Rata de ocupare a populației de 15 ani și peste (proporția populației ocupate în populația de 15 ani și peste) a fost de 39,3%. La bărbați ea a fost mai înaltă decît la femei (respectiv 41,8% și 37,0%). Rata de ocupare în mediul rural (36,6%) a fost mai mică decît cea din mediul urban (42,8%). Cea mai înaltă rată de ocupare (58,4%) s-a înregistrat la persoanele de 40-44 ani.

Numărul șomerilor conform definiției Biroului Internațional al Muncii (BIM) a fost de peste 63 mii persoane.

Rata șomajului (proporția șomerilor BIM în populația activă) a înregistrat la nivel de țară valoarea de 5,1%. La bărbați ea a atins valoarea de 6,0% și la femei – 4,1%. Continuă să se mențină disparități semnificative între rata șomajului în mediul urban (6,3%) și cel rural (4,1%).

Raportul de dependență economică, exprimat prin numărul persoanelor neocupate (inactive sau în șomaj) ce revin la 1000 persoane ocupate a fost de 2035‰.

Populația după participarea la activitatea economică, pe sexe și medii

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Total						
Rata de activitate ¹	44,3	42,8	41,6	42,3	40,7	41,4
Rata de ocupare ²	42,5	40,0	38,5	39,4	38,4	39,3
Rata șomajului ³	4,0	6,4	7,4	6,7	5,6	5,1
Masculin						
Rata de activitate ¹	47,3	46,2	45,0	45,6	43,5	44,5
Rata de ocupare ²	45,2	42,6	40,9	42,1	40,6	41,8
Rata șomajului ³	4,6	7,8	9,1	7,7	6,8	6,0
Feminin						
Rata de activitate ¹	41,5	39,7	38,6	39,3	38,2	38,6
Rata de ocupare ²	40,1	37,7	36,4	37,1	36,5	37,0
Rata șomajului ³	3,4	4,9	5,7	5,6	4,3	4,1
Urban						
Rata de activitate ¹	47,1	47,4	47,2	48,0	47,0	45,6

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Rata de ocupare ²	44,5	43,6	42,7	44,1	43,6	42,8
Rata șomajului ³	5,5	8,0	9,6	8,2	7,3	6,3
Rural						
Rata de activitate ¹	42,2	39,3	37,5	38,0	36,0	38,1
Rata de ocupare ²	41,0	37,4	35,4	36,0	34,6	36,6
Rata șomajului ³	2,7	5,0	5,4	5,2	3,9	4,1

¹ Proporția populației active de 15 ani și peste în populația totală de 15 ani și peste

² Proporția populației ocupate de 15 ani și peste în populația totală de 15 ani și peste

³ Proporția șomerilor BIM în populația activă

Populația după situația economică, pe sexe, medii și grupe de vîrstă în anul 2013

Sexe, medii, grupe de vîrstă	Persoane active, mii			Rata de activitate, %	Rata de ocupare, %	Rata șomajului BIM, %
	total	din care:				
		ocupate	șomeri BIM			
Total	1235,8	1172,8	63,1	41,4	39,3	5,1
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	19,3	8,9	23,0	20,6	18,1	12,2
25-34 ani	21,5	25,5	30,7	49,4	46,4	6,1
35-49 ani	23,9	35,3	30,4	60,7	58,0	4,4
50 ani și peste	35,3	30,3	15,9	34,7	33,7	2,7
Masculin	630,0	592,1	38,0	44,5	41,8	6,0
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	21,4	10,5	22,0	23,2	20,5	11,9
25-34 ani	23,0	27,7	30,6	53,9	50,3	6,6
35-49 ani	24,3	31,5	31,3	57,5	54,1	6,0
50 ani și peste	31,2	30,3	16,1	42,0	40,6	3,3
Feminin	605,8	580,7	25,1	38,6	37,0	4,1
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	17,3	7,3	24,5	17,8	15,5	12,7
25-34 ani	20,2	23,2	30,9	44,9	42,4	5,5
35-49 ani	23,5	39,2	29,2	63,7	61,7	3,1
50 ani și peste	39,0	30,3	15,5	29,4	28,8	2,2
Urban	587,3	550,5	36,8	45,6	42,8	6,3
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	16,5	8,1	16,5	23,9	21,1	11,9
25-34 ani	24,2	30,6	34,0	58,1	54,1	6,9
35-49 ani	22,7	33,7	31,7	67,3	63,4	5,9
50 ani și peste	36,5	27,6	17,9	33,7	32,3	4,1
Rural	648,6	622,3	26,3	38,1	36,6	4,1
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	21,4	9,6	32,1	18,7	16,4	12,4
25-34 ani	19,5	20,9	26,1	41,3	39,2	5,0
35-49 ani	24,8	36,7	28,7	56,1	54,3	3,2
50 ani și peste	34,4	32,8	13,1	35,5	34,9	1,7

Șomajul înregistrat. Conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 1 aprilie 2014 în căutarea unui loc de muncă se aflau 23,7 mii șomeri înregistrați, fiecare al unsprezecelea fiind disponibilizat de la unitățile economice. Din numărul total de șomeri, 53 la sută o constituie femeile. Peste 10% din șomerii înregistrați beneficiază de ajutor de șomaj, mărimea medie a căruia a fost în luna martie 2014 de 1167,4 lei. La un loc liber de muncă, anunțat de către întreprinderi, reveneau în medie 4 șomeri.

6.2. Situația demografică

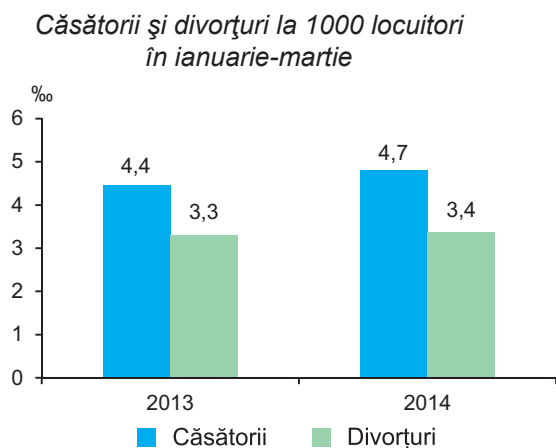
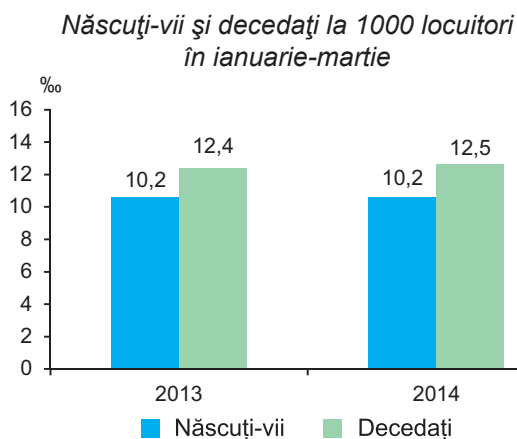
Evoluția proceselor demografice în ianuarie-martie 2014 se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației¹:

	ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie 2014	ianuarie-martie 2014 în % față de ianuarie-martie 2013
Născuți-vii, persoane	8976	8988	100,1
Decedați, persoane	10859	10956	100,9
din care, copii sub 1 an	93	99	106,5
Scăderea naturală	1883	1968	104,5
Numărul căsătoriilor	3899	4152	106,5
Numărul divorțurilor	2919	2957	101,3

Conform datelor preliminare, în ianuarie-martie 2014 numărul născuților-vii s-a majorat nesemnificativ – 0,1% comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, rata natalității a constituit 10,2 născuți-vii la 1000 locuitori. Mortalitatea generală a înregistrat de asemenea o creștere de 0,9% comparativ cu anul trecut, rata mortalității a constituit 12,5 decedați la 1000 locuitori. Prin urmare, scăderea naturală a fost de 2,3 persoane la 1000 locuitori, față de 2,2 în trimestrul I 2013.

Numărul copiilor decedați în vîrstă sub 1 an în primele trei luni a anului 2014 s-a majorat cu 6,5%, rata mortalității infantile constituind 11,0 decedați în vîrstă sub un an la 1000 născuți-vii.

Rata nupțialității a constituit 4,7 căsătorii la 1000 locuitori, numărul căsătoriilor fiind în creștere cu 6,5%, iar rata divorțialității a alcătuit 3,4 divorțuri la 1000 locuitori, numărul divorțurilor înregistrînd de asemenea o creștere de 1,3% față de perioada similară a anului trecut.

Structura mortalității pe clase ale cauzelor de deces relevă, că cele mai multe decese (60,8%) au drept cauză bolile aparatului circulator, tumorile maligne constituie 13,7%, bolile aparatului digestiv – 8,6%, accidentele, intoxicațiile și traumele – 7,5%, bolile aparatului respirator – 4,1%, alte clase – 5,3%.

Conform datelor preliminare evoluția proceselor demografice pe regiuni de dezvoltare în ianuarie-martie 2014 se prezintă astfel:

	Mun. Chișinău	Nord	Centru	Sud	UTA Găgăuzia
<i>Date absolute</i>					
Născuți-vii, persoane	2549	2295	2554	1192	398
Decedați, persoane	1802	3608	3308	1755	483
din care, copii sub 1 an	37	29	16	15	2
Sporul natural	747	-1313	-754	-563	-85
Numărul căsătoriilor	961	992	1360	621	218
Numărul divorțurilor	731	774	898	445	109
<i>Rate la 1000 locuitori</i>					
Născuți-vii	12,9	9,3	9,8	9,0	10,0
Decedați	9,1	14,7	12,7	13,3	12,1
Sporul natural	3,8	-5,3	-2,9	-4,3	-2,1
Căsătorii	4,9	4,0	5,2	4,7	5,5
Divorțuri	3,7	3,1	3,4	3,4	2,7

¹ Fără cazurile de înregistrare a actelor de stare civilă din partea stîngă a Nistrului și mun.Bender

Migrațiunea populației. Potrivit informației prezentate de Ministerul Afacerilor Interne, în ianuarie-martie 2014, permis de ședere (permanentă și temporară) au primit 683 cetățeni străini și 68 repatriați.

Cetățeni străini, după țara de emigrare și scopul sosirii în ianuarie-martie 2014

	Numărul imigranților	Inclusiv sosiți la:						Alte cauze	
		muncă		studii		imigrația de familie			
		persoane	%	persoane	%	persoane	%	persoane	%
România	163	113	69,4	3	1,8	30	18,4	17	10,4
Ucraina	99	13	13,1	3	3,0	79	79,9	4	4,0
Federația Rusă	78	10	12,8	2	2,6	60	76,9	6	7,7
Turcia	62	43	69,4	6	9,6	13	21,0	—	—
Italia	40	23	57,5	3	7,5	10	25,0	4	10,0
Statele Unite ale Americii	20	1	5,0	—	—	6	30,0	13	65,0
Israel	15	2	13,3	11	73,4	2	13,3	—	—
Irak	13	7	53,8	5	38,5	1	7,7	—	—
Siria	13	2	15,4	3	23,1	8	61,5	—	—
Armenia	9	—	—	—	—	9	100,0	—	—
Franța	9	3	33,3	—	—	2	22,2	4	44,5
Alte țări	162	58	35,8	24	14,8	34	21,0	46	28,4
Total	683	275	40,3	60	8,8	254	37,2	94	13,7

6.3. Ocrotirea sănătății

Conform datelor preliminare ale Ministerului Sănătății, morbiditatea populației de unele boli infecțioase în ianuarie-martie 2014 se caracterizează prin majorarea cazurilor de îmbolnăviri prin parotidită epidemică, hepatite virale și a infecțiilor intestinale acute.

În cazul celorlalte boli infecțioase pentru majoritatea bolilor se constată o tendință de reducere a cazurilor de îmbolnăvire.

Morbiditatea populației, pe principalele boli infecțioase

	ianuarie-martie 2013, cazuri	ianuarie-martie 2014		Cazuri la 100000 populație	
		total, cazuri	în % față de ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie 2014
Infecții intestinale					
Infecții intestinale acute	2978	3298	110,7	83,7	92,7
inclusiv dizenterie bacteriană	76	27	35,5	2,1	0,8
Hepatite virale					
Hepatite virale – total	39	58	148,7	1,1	1,6
din care:					
Hepatita A	6	18	de 3 ori	0,2	0,5
Hepatita C	10	17	170.0	0,3	0,5
Infecții imunodirijabile					
Varicela	3292	2865	87,0	92,5	80,5
Hepatită virală B	17	9	52,9	0,5	0,3
Parotidită epidemică	7	12	171,4	0,2	0,3
Infecții respiratorii acute					
Infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple	119541	99751	83,4	3358,4	2802,4
Gripă	2258	513	22,7	63,4	14,4
Boli infecțioase „social determinate”					
Tuberculoza organelor respiratorii	828	734	88,6	23,3	20,6
Sifilis	571	432	75,7	16,0	12,1
Infecție gonococică	233	261	112,0	6,6	7,3
Pediculoză	732	934	127,6	20,6	26,2

În cazul morbidității de boli „social determinate” se remarcă o majorare a cazurilor de pediculoză și infecții gonococice respectiv cu 27,6% și 12,0%.

În ianuarie-martie 2014 numărul purtătorilor virusului imunodeficienței umane (HIV) a constituit 133 persoane. Totodată, au fost înregistrate 48 cazuri de boală SIDA.

6.4. Infracțiuni

Conform datelor Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-martie 2014 s-au înregistrat 8,9 mii infracțiuni sau cu 8,4 la sută mai mult decât în perioada respectivă a anului precedent. În medie la 10 mii locuitori revin 25 infracțiuni înregistrate în această perioadă.

Cel mai mare nivel de infracționalitate a fost înregistrat în mun. Chișinău și Bălți, respectiv 39 și 31 crime la 10 mii locuitori, ceea ce respectiv depășește nivelul mediu pe țară de 1,5 ori.

Numărul infracțiunilor înregistrate

	ianuarie- martie 2013	ianuarie-martie 2014	ianuarie-martie 2014 în % față de ianuarie-martie 2013
Infracțiuni înregistrate – total	8250	8940	108,4
din care:			
Infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei	326	336	103,1
inclusiv:			
omor	55	42	76,4
vătămări intenționate grave	66	67	101,5
Infracțiuni privind viața sexuală	154	156	101,3
inclusiv violuri	91	91	100,0
Infracțiuni contra patrimoniului	4630	4489	97,0
inclusiv:			
furturi	3535	3350	94,8
țilhării	47	28	59,6
jafuri	267	245	91,8
escrocherii	424	467	110,1
pungășii	182	173	95,1
șantaj	17	25	147,1
Infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale	308	316	102,6
inclusiv infracțiuni legate de droguri	274	276	100,7
Infracțiuni contra familiei și minorilor	317	492	155,2
inclusiv:			
trafic de copii	7	6	85,7
violență în familie	287	463	161,3
Infracțiuni economice	224	319	142,4
inclusiv:			
contrabandă	30	54	180,0
fabricarea banilor falși	84	46	54,8
Infracțiuni contra securității și a ordinii publice	383	389	101,6
inclusiv huliganism	341	352	103,2

În ianuarie-martie 2014 au fost înregistrate cu 55,2% mai multe infracțiuni contra familiei și minorilor, inclusiv a cazurilor de violență în familie (61,3 %). Totodată, au fost înregistrate mai multe infracțiuni economice (42,4 %), infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei (3,1 %), infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale (2,6 %). Predominante în structura infracțiunilor rămân a fi furturile, cu o pondere de circa 37 la sută din total infracțiuni. În această perioadă au fost înregistrate mai puține infracțiuni contra patrimoniului.

Comparativ cu ianuarie-martie 2013 au fost înregistrate mai puține cazuri de infracțiuni săvârșite cu aplicarea armelor de foc, explozivelor și grenadelor. Numărul acestor infracțiuni prezintă o micșorare de 43 la sută și a constituit 13 cazuri în ianuarie-martie 2014, din care 4 cazuri de huliganism, 2 cazuri de vătămare intenționată și un caz de țilhărie.

Din total infracțiuni înregistrate, fiecare a șaptea este săvârșită de persoane în vîrstă aptă de muncă, dar fără ocupație. Ponderea infracțiunilor săvârșite de către minori sau cu participarea acestora a constituit 2,0%.

În ianuarie-martie 2014 au fost înregistrate 454 accidente rutiere sau circa cîte 5 accidente zilnic. În rezultatul accidentelor rutiere și-au pierdut viața 68 persoane (inclusiv 5 copii), iar 538 persoane au fost traumatizate (inclusiv 46 copii). În medie la 100 mii populație revin 13 accidente rutiere.

Numărul accidentelor rutiere

	ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie 2014	ianuarie-martie 2014 în % față de ianuarie-martie 2013
Numărul accidentelor rutiere	387	454	117,3
Persoane care au decedat în urma accidentelor rutiere	54	68	125,9
din care, copii	3	5	166,7
Persoane traumatizate în urma accidentelor rutiere	470	538	114,5
din care, copii	74	46	62,2

Conform datelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie – martie 2014 au fost înregistrate 521 cazuri de incendii sau cu 38,2 % mai mult comparativ cu perioada similară a anului precedent. În rezultatul incendiilor 43 persoane au decedat. În urma incendiilor, pierderile au însumat valoarea de 8,9 mii. lei.

Numărul incendiilor și cazurilor de deces

	ianuarie-martie 2013	ianuarie-martie 2014	ianuarie-martie 2014 în % față de ianuarie-martie 2013
Numărul incendiilor	377	521	138,2
Persoane care au decedat în urma incendiilor	48	43	89,6
din care, copii	5	–	–
Persoane traumatizate	15	17	113,3

Director general

Lucia SPOIALĂ

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Datele privind principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova în ianuarie-martie 2014 sînt preliminare și în edițiile ulterioare pot fi precizate.

PRODUSUL INTERN BRUT

Produsul intern brut (PIB) – principalul agregat macroeconomic al sistemului conturilor naționale care reprezintă rezultatul final al activității de producție din unitățile producătoare rezidente și care corespunde valorii bunurilor și serviciilor produse de către aceste unități pentru consumul final.

La etapa de producție PIB constituie suma valorii adăugate brute pe activități economice, iar la etapa de utilizare – valoarea bunurilor și serviciilor destinate pentru consumul final, formarea brută de capital și exportul net de bunuri și servicii.

Producția include toate produsele fabricate și serviciile prestate în cursul unei perioade contabile.

Consumul intermediar reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor utilizate ca intrări în cursul producției, excluzînd consumul de capital fix, și care sînt fie transformate, fie consumate în totalitate în timpul procesului de producție.

Serviciile intermediarilor financiari indirect măsurate (SIFIM) se măsoară indirect convențional prin soldul dintre dobînzile încasate și cele plătite de instituțiile financiare, fiind rezultatul activității de intermediere financiară a acestora. Deoarece serviciile de intermediere financiară indirect măsurate nu pot fi repartizate pe tipuri de activități, prin convenție, acestea sunt alocate consumului intermediar al unei unități speciale, numită unitate fictivă. Unitatea fictivă are o producție nulă, un consum intermediar egal cu valoarea SIFIM și o valoare adăugată brută egală, dar de semn contrar.

Valoarea adăugată brută corespunde producției totale de bunuri și servicii, diminuată cu consumul intermediar.

Impozite pe produse – impozite prelevate proporțional cu cantitatea sau valoarea bunurilor și serviciilor produse, comercializate sau importate de rezidenți. Din ele fac parte taxa pe valoarea adăugată, accize, impozite pe bunurile și serviciile importate.

Subvenții pe produse – sumele vărsate pe unitatea de bun sau serviciu produsă sau importată.

Impozite nete pe produse – impozite pe produse minus subvenții pe produse.

Consumul final reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor utilizate pentru satisfacerea directă a necesităților umane, fie ele individuale sau colective. Consumul final acoperă consumul final al gospodăriilor, administrației publice și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației.

Consumul final al gospodăriilor populației însumează toate bunurile și serviciile utilizate pentru satisfacerea directă a nevoilor individuale ale gospodăriilor rezidente.

Consumul final al administrației publice cuprinde cheltuielile administrației publice pentru procurarea bunurilor și serviciilor în folosul colectivității sau al unor grupuri de gospodării.

Consumul final al instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației reprezintă cheltuielile acestor unități pentru procurarea bunurilor și serviciilor în vederea furnizării lor gratis gospodăriilor populației cu titlu de transferuri sociale în natură.

Formarea brută de capital arată procurarea netă a bunurilor și serviciilor de către unitățile rezidente, produse în perioada considerată, dar nu și consumate. Cuprinde formarea brută de capital fix, variația stocurilor.

Formarea brută de capital fix reprezintă valoarea bunurilor durabile dobîndite de unitățile rezidente în scopul de a fi utilizate ulterior în procesul de producție.

Variația stocurilor reprezintă diferența între stocul de la sfîrșitul perioadei considerate și cel inițial. Stocurile reprezintă bunurile, altele decît cele de capital fix, deținute la un moment dat de unitățile de producție.

Exportul net de bunuri și servicii se determină ca diferența între exportul de bunuri și servicii și importul de bunuri și servicii.

Produsul intern brut se calculează în prețuri de bază, de piață (PIB nominal) și prețuri comparabile (PIB real).

Prețul de bază reprezintă prețul primit de producător pentru o unitate de bun și serviciu, excluzînd impozitele pe produse și incluzînd subvențiile pe produse.

Prețul de piață include marjele comercială și de transport, impozitele pe produse și exclude subvențiile pe produse. Pentru excluderea influenței diferitor taxe pe impozite și subvenții în diferite activități economice asupra structurii producției și a exploatării veniturilor, indicatorii de ramură se calculează în prețuri de bază.

Recalcularea în prețuri comparabile (prețurile anului precedent) se efectuează atît pentru produsul intern brut pe resurse, cît și pe componentele de utilizări.

La recalcularea producției și consumului intermediar în prețuri comparabile se utilizează două metode:

- deflatarea datelor în prețuri curente în perioada de raport cu utilizarea indicilor de preț respectivi;
- extrapolarea datelor în prețuri curente în anul de bază utilizînd indicii volumului fizic sau indicatori naturali.

La recalcularea componentelor produsului intern brut pe utilizări se utilizează, atât indici de preț respectivi (indicii prețurilor de consum, indicele de preț pentru investiții ș.a.), cât și indicatori naturali.

Indicele-deflator al produsului intern brut – raportul produsului intern brut, calculat în prețuri curente de piață la volumul produsului intern brut calculat în prețurile anului precedent sau în prețurile perioadei respective a anului precedent. Spre deosebire de indicii de prețuri la bunuri și servicii, deflatorul produsului intern brut caracterizează schimbarea remunerării muncii, excedentului brut de exploatare / venitului mixt brut, consumului de capital fix în rezultatul modificării prețurilor, precum și a masei nominale a impozitelor nete.

Economia neobservată se definește ca ansamblul activităților „lipsă” în informația de bază utilizată la elaborarea conturilor naționale, fie din motivul că acestea sînt activități ascunse, ilegale, informale sau că reprezintă producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu, fie în rezultatul neajunsurilor în sistemul colectării datelor. Includerea acestora în conturile naționale se numește **măsurarea (estimarea) economiei neobservate**.

Producția în sectorul informal se determină ca activitate economică efectuată de întreprinderi necorporative neînregistrate ale gospodăriilor casnice și/sau talia cărora după numărul salariaților e sub censul stabilit și care produc producție destinată pieței.

Producția ascunsă în sectorul formal reprezintă producția legală neînregistrată de organele administrative și fiscale și neraportată lor de către agenții economici cu scopul evaziunii impozitelor, contribuțiilor de asigurări sociale, nerespectarea legii în privința salariului minim, a numărului de ore lucrate, necompletarea chestionarelor administrative, fiscale sau statistice etc.

Producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu este determinată ca activitate economică, în rezultatul căreia gospodăriile casnice consumă sau acumulează bunurile și serviciile produse de ele înseși.

Producția ilegală reprezintă producția de bunuri și servicii a căror vânzare, distribuire sau posesie este interzisă de lege sau care în mod obișnuit este legală, dar devine ilegală cînd se realizează de persoane neautorizate.

INDUSTRIE

Cercetările statistice ale producției industriale cuprind activitățile încadrate în secțiunile B „Industria extractivă”, C „Industria prelucrătoare”, D „Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat” și E „Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare” conform Clasificatorului Activităților Economiei Moldovei CAEM, Rev.2.

Cercetările statistice cuprind:

- **lunar** – întreprinderile, în special, cu activitate principală de industrie, cu numărul personalului de la 20 persoane în sus - exhaustiv și cele cu numărul personalului de la 4 la 19 persoane – prin eșantion aleatoriu. Cu titlu de excepție în cercetările lunare mai sunt incluse unele unități industriale secundare ale întreprinderilor neindustriale, care ocupă o pondere importantă în activitatea industrială corespunzătoare, cum ar fi sectoarele de producere a cărnii de pasăre a unor fabrici avicole, unitățile de producere a pâinii și produselor de patiserie proaspete, altor produse alimentare din cadrul întreprinderilor de comerț, etc.

- **anual** – întreprinderile cu activitate principală de industrie și unitățile industriale secundare ale întreprinderilor neindustriale - exhaustiv.

Indicatorul **Valoarea producției fabricate** în prețuri curente este calculat pentru producția destinată vânzării (include și valoarea stocurilor evaluate la prețuri de vânzare). Pentru producția fabricată din materia primă a clientului se include doar costul serviciului de prelucrare.

Indicele producției industriale (exprimat în procente) este calculat prin metoda raportării valorii producției în luna de raport la media lunară a anului de bază 2012 (bază fixă). Este un indice valoric de tip Laspeyres. La calcularea indicelui valoarea producției include costul materiei prime a clientului. Pentru a obține un indice de volum al producției industriale, începînd cu nivelul claselor CAEM (primele 4 semne ale codului CAEM) indicele valoric în prețuri curente este deflatat cu indicele de preț al producției industriale. Pentru agregarea indicilor de la nivelele inferioare la cele superioare ale clasificării sunt utilizate două tipuri de ponderi: la nivelele inferioare ale clasificării (cod produs conform nomenclatorului PRODMOLD, cod grup de produse conform clasificatorului CSPM) se folosește valoarea producției fabricate în anul de bază pentru fiecare cod. La nivelele superioare: clase, grupe, diviziuni, secțiuni CAEM și Totalul general, este utilizată Valoarea adăugată brută a anului de bază, calculată în sistemul Conturilor Naționale.

Pentru colectarea datelor privind **producția fizică** a produselor industriale este utilizat Nomenclatorul de produse și servicii industriale PRODMOLD-2013, armonizat la standardul european PRODCOM, lista 2013.

AGRICULTURĂ

Producția agricolă în expresie valorică este evaluată în prețuri curente și include producția vegetală și animală, precum și valoarea serviciilor destinate pieței prestate de către întreprinderile de deservire a agriculturii și întreprinderile agricole, gospodăriile țărănești producătoare de producție agricolă și servicii nedestinate pieței, prestate de către instituțiile și organizațiile bugetare. Pentru calcularea indicelui volumului fizic al producției agricole se utilizează prețurile comparabile, în care se estimează producția vegetală și

animală. Până în anul 2012 în calitate de prețuri comparabile au fost utilizate prețurile anului 2005, iar începând cu anul 2013 la calcularea producției agricole în calitate de prețuri comparabile se utilizează prețurile medii ale anului precedent.

Volumul producției vegetale se determină prin mărimea recoltei globale a culturilor agricole. În expresie valorică, la valoarea recoltei globale se adaugă sporirea (sau se scad pierderile) valorii producției neterminate în fitotehnie pe an, precum și valoarea cheltuielilor pentru înființarea și întreținerea plantațiilor multianuale până la intrarea pe rod.

Volumul producției animale se determină prin mărimea masei vii a prăsilii obținute și sporului vitelor și păsărilor tinere crescute în curs de un an, a sporului în greutate al animalelor mature, obținut în urma îngrășării lor, precum și cantității de lapte, lână, ouă și alte produse animaliere obținute în procesul folosirii gospodărești a animalelor și păsărilor.

INVESTIȚII ÎN CAPITAL FIX

Investițiile în active materiale pe termen lung reprezintă totalitatea cheltuielilor îndreptate la crearea și reproducerea mijloacelor fixe – construcția nouă, lărgirea, reconstrucția și reutilizarea tehnică a întreprinderilor industriale, agricole, de transport, comerț și altele în funcțiune, cheltuielile pentru construcția locuințelor și obiectelor cu destinație social culturală.

Investitiile reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, alte cheltuieli destinate **creării de noi active materiale pe termen lung**, cheltuieli pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția, reparația capitală celor existente, precum și valoarea serviciilor legate de transferul de proprietate al activelor pe termen lung.

TRANSPORTURI

Volumul mărfurilor transportate – cantitatea de mărfuri transportate, în tone.

Parcursul mărfurilor – volumul mărfurilor transportate, în tone-kilometri, adică deplasarea unei tone de marfă la un kilometru. Se calculează prin însumarea produsurilor obținute de la înmulțirea cantității mărfurilor transportate în tone cu distanța de transport în kilometri.

Pasageri transportați exprimă numărul persoanelor care au constituit obiectul transportului cu mijloacele de transport în perioada de raport, inclusiv estimările pasagerilor beneficiari de gratuități de transport.

Parcursul pasagerilor – volumul transportului de pasageri, în pasageri-kilometri, adică deplasarea unui pasager la un kilometru. Se calculează prin însumarea produsurilor obținute de la înmulțirea numărului pasagerilor transportați cu distanța de transport în kilometri.

Mărfuri și pasageri transportați, parcursul mărfurilor și pasagerilor se determină în baza datelor centralizate pe transportul feroviar și aerian și prezentate, respectiv de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, precum și datelor rapoartelor statistice centralizate pe transportul auto, fluvial și troleibuze.

Volumul mărfurilor transportate cu **transportul auto** cuprinde datele centralizate ale cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală transport auto, cât și întreprinderilor cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

În **transportul feroviar** volumul mărfurilor transportate include transportul mărfurilor în trafic intern, mărfurile intrate (import) și ieșite (export) și cele în tranzit.

Pasagerii transportați și parcursul pasagerilor cu autobuze (inclusiv microbuze) – calculați în baza rapoartelor statistice primite de la persoane juridice și fizice care efectuează transportări de pasageri cu transportul public, exceptând transportările urbane realizate de întreprinderile individuale în orașele-reședință și orașele UTA Găgăuzia.

COMUNICAȚII

Indicatorii privind prestațiile și mijloacele de comunicații vizează întreprinderile de stat și societatea pe acțiuni care activează în acest domeniu.

TURISM

Datele privind capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici care administrează efectiv structurile de cazare turistică colective.

Datele pentru activitatea turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici titulari de licențe de turism.

Prin **structură de primire turistică** cu funcțiuni de cazare turistică se înțelege orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune (exprimată în locuri-zile) reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către structurile de cazare turistică colective, ținând cont de numărul de

zile în care acestea sînt deschise în perioada de raport, adică zilele în care a fost posibilă cazarea turiștilor.

Numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică cuprinde toate persoanele (cetățeni moldoveni și străini), care se deplasează într-un loc, altul decît acela în care își au reședința, pentru o perioadă mai mică de 12 luni și petrec cel puțin o noapte într-o structură de cazare turistică colectivă în locul vizitat, scopul principal al vizitei fiind altul decît acela de a desfășura o activitate remunerată în locul vizitat.

Înnoptarea reprezintă fiecare noapte pentru care o persoană este înregistrată într-o structură de cazare turistică colectivă, indiferent dacă fizic este prezentă sau nu în cameră.

Indicii de utilizare netă a locurilor de cazare turistică se calculează prin raportarea umărului de înnoptări realizate la capacitatea de cazare turistică în funcțiune din perioada respectivă.

Turismul intern reflectă serviciile turistice prestate în locurile turistice din țară și vîndute de către titularii de licențe cetățenilor moldoveni.

COMERȚ EXTERIOR

Datele din compartimentul "Comerțul exterior" sînt elaborate în baza declarațiilor vamale completate ulterior cu unele categorii de mărfuri (produse) transportate prin cablu, conducte (energie electrică, gaze naturale), evidența cărora se ține în baza rapoartelor statistice.

Volumul comerțului exterior reprezintă totalitatea bunurilor materiale care fac obiectul schimbului între țara noastră și alte țări, care măresc sau micșorează resursele materiale ale țării ca rezultat al intrării sau ieșirii lor din țară. În volumul comerțului exterior nu sînt incluse serviciile cu caracter material și nematerial.

Evaluarea exporturilor se efectuează în prețuri F.O.B. sau franco-frontiera țării exportatoare, a importurilor – în prețuri C.I.F. sau franco-frontiera țării importatoare. Exportul cuprinde și reexportul, adică mărfurile importate și apoi reexportate fără a fi supuse prelucrării.

Soldul balanței comerciale se calculează ca diferența dintre export și import.

PREȚURI

Indicele prețurilor de consum este un instrument de măsură care caracterizează și furnizează o estimare a evoluției de ansamblu a prețurilor mărfurilor cumpărate și tarifelor serviciilor utilizate de către populație pentru satisfacerea necesităților de trai într-o anumită perioadă (denumită perioadă curentă) față de perioada fixă (denumită perioadă de bază).

Calculul indicelui se efectuează în baza datelor privind structura (ponderea) cheltuielilor de consum conform cercetării gospodăriilor casnice în anul 2012 și prețurile înregistrate la 1200 de mărfuri și servicii reprezentative în 850 unități de comerț și prestări servicii amplasate în 8 orașe ale țării.

Rata lunară a inflației reprezintă creșterea prețurilor de consum într-o lună față de luna precedentă.

Indicele prețurilor producătorului în industrie determină evoluția prețurilor produselor industriale în primul stadiu al comercializării (fără taxa pe valoarea adăugată). Indicii sînt calculați lunar în baza observării statistice a prețurilor la circa 866 de produse reprezentative în 221 întreprinderi industriale.

Indicele prețurilor în construcții – raportul prețurilor curente la lucrările de construcțimontaj, înregistrate trimestrial în 100 organizații reprezentative, către prețurile de deviz ale anului 1991 (adoptate ca constante) și prețurile curente ale anului precedent.

FINANȚE

Bugetul public național reprezintă totalitatea veniturilor și cheltuielilor, formate ca elemente independente în sistemul bugetar.

Veniturile bugetului public național sînt impozitele și taxele, alte încasări, specificate de legislația în vigoare.

Cheltuielile bugetului public național sînt determinate de cheltuielile prevăzute de legea bugetară anuală în vederea satisfacerii necesităților societății, din care: acoperirea necesităților socialculturale și de cercetări științifice, întreținerea aparatului de stat, acoperirea necesităților militare, achitarea datoriei de stat, acordarea de subvenții, dezvoltarea sectorului economic al statului etc.

Deficitul bugetar reprezintă depășirea cheltuielilor asupra veniturilor.

Excedentul bugetar reprezintă depășirea veniturilor asupra cheltuielilor.

SITUAȚIA SOCIALĂ

Veniturile medii disponibile ale unui membru al gospodăriei reprezintă totalitatea veniturilor bănești și în natură (evaluate în lei) obținute din diverse tipuri de activități.

Cheltuielile de consum pe un membru al gospodăriei casnice reprezintă totalitatea cheltuielilor curente pentru produse alimentare, nealimentare și servicii.

Minimul de existență reprezintă volumul minimal de bunuri materiale și servicii, necesare pentru satisfacerea cerințelor primordiale, asigurarea menținerii sănătății și susținerea viabilității omului.

Cîștigul salarial nominal brut – plăți brute în bani sau în natură acordate salariaților de obicei peste intervale regulate de timp pentru timpul lucrat sau lucrul efectuat. În cîștigul salarial se includ de asemenea

plățile pentru timpul nelucrat, premiile anuale, sezoniere sau alte premii acordate neregulat etc. Datele privind salariile caracterizează remunerațiile brute, adică sumele totale calculate pînă la careva rețineri, efectuate de angajator în numele salariatului.

Cîștigul salarial nominal mediu brut lunar al unui lucrător din economie (pe activități economice, raioane, municipii) – raportul dintre sumele brute calculate salariaților (fondul de remunerare) și numărul mediu de salariați.

Cîștigul salarial real – puterea de cumpărare a cîștigului salarial nominal.

Indicele cîștigului salarial real – raportul dintre indicele cîștigului salarial mediu nominal și indicele prețurilor de consum.

În numărul pensionarilor sînt incluse persoanele, cărora le-au fost stabilite pensiile conform Legii Republicii Moldova cu privire la asigurarea cu pensii.

Mărimea medie a pensiei se calculează ca raportul dintre suma pensiilor stabilite și numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială.

Populație activă din punct de vedere economic – persoane de 15 ani și peste, care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii, incluzînd populația ocupată și șomerii.

Populație ocupată – persoane de 15 ani și peste, care desfășoară o activitate economică sau socială producătoare de bunuri și servicii în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii sau alte beneficii.

Șomeri conform criteriului BIM – persoane de 15 ani și peste, care în cursul perioadei de referință îndeplinesc concomitent următoarele condiții:

- nu au un loc de muncă și nu desfășoară o activitate în scopul obținerii unor venituri;
- sînt în căutarea unui loc de muncă, utilizînd în ultimele patru săptămîni diferite metode pentru a-l găsi;
- sînt disponibili să înceapă lucrul în următoarele 15 zile, dacă și-ar găsi imediat un loc de muncă.

Rata șomajului – raportul dintre numărul șomerilor și populația activă (șomeri plus populația ocupată).

Șomeri înregistrați – persoane apte de muncă, în vîrstă aptă de muncă, care nu au un loc de muncă, un alt venit legal și sînt înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă ca persoane în căutare de lucru și care dau dovadă că doresc să se încadreze în muncă.

Numărul populației pentru anii intercenzitari se determină în baza rezultatelor ultimului recensămînt și a datelor referitoare la mișcarea naturală și migratorie dintre data recensămîntului și anul de referință. Totodată se ia în considerație și schimbarea numărului populației în rezultatul reorganizării teritorialadministrative.

Sursa datelor pentru **mișcarea naturală a populației** sînt actele stării civile și buletinele statistice despre naștere, deces, căsătorie, divorț, întocmite de oficiile stării civile.

Ratele de natalitate, mortalitate, nupțialitate și divorțialitate sînt calculate ca raportul dintre numărul celor născuți, decedați din perioada de referință, adus la expresia anuală cu ajutorul coeficientului de timp și numărul mediu anual al populației stabile din aceeași perioadă. Se calculează în promile.

Sursa datelor pentru **mișcarea migratorie a populației** este baza de date automatizată a Ministerului Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor și a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Morbiditate – cazuri de îmbolnăviri ale populației, înregistrate în anul curent cu diagnosticul stabilit pentru prima dată.

Criminalitatea – fenomen socialjuridic, care include infracțiunea săvîrșită pe un anumit teritoriu și pe parcursul unei perioade anumite de timp.

Infracțiune înregistrată – fapt obștesc periculos, relevat și luat la evidență oficial, în conformitate cu legislația penală în vigoare.